

E.B.I.

PROGRAMACIÓN NIVEL II

CURSO ESCOLAR 2019- 2020

GUIÓN

Contextualización.....	4
Obxectivos da Educación Primaria	12
Áreas	15
Ciencias da natureza. Obxectivos	16
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	
Ciencias sociais. Obxectivos	43
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	

Lingua castelá e literatura. Obxectivos	72
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	
Matemáticas. Obxectivos	103
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	
Valores sociais e cívicos. Obxectivos	134
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia.....	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	

Lingua galega e literatura. Obxectivos	166
1) Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe	
2) Concrecións metodolóxicas que require a materia	
3) Materiais e recursos didácticos	
4) Avaliación da área	
a) Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados	
b) Instrumentos de avaliación	
c) Criterios de promoción	
d) Criterios de cualificación	
Avaliación do proceso educativo	209.
a) Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.....	
b) Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora	
Medidas de atención á diversidade.....	
Concreción dos elementos transversais que se traballarán a longo do curso	
Actividades complementarias e extraescolares	

Contextualización

Datos xerais do Centro

Tipo de Centro: E.P.A.
Denominación oficial: EPAPU RÍO LÉREZ

Situación: Pontevedra
Provincia: Pontevedra
Enderezo: Avda. Buenos Aires 26
Código Postal: 36002
Teléfono: 886 159 421/422
Fax: 886 159 434
NIF: Q-8655115-G

The screenshot shows the website for 'Educación para adultos' at EPA Pontevedra. The header includes the logo 'epapontevedra' and the title 'Educación para adultos'. A navigation menu contains links for 'INICIO', 'HORARIO', 'BIBLIOTECA', 'OFERTA EDU.', 'MÓBIL', and 'MATRÍCULA'. Below the menu is a banner image of the 'Centro EPA "Río Lárez"' building. The main content area provides contact information: 'Avda. de Buenos Aires, 22-26 (Pontevedra)', 'Teléfonos: 886 159 421 y 422', 'Correo: epa.rio.lerez@edu.xunta.es', and 'Enderezos en internet: www.epapontevedra.com, www.epapontevedra.es'. On the left side of the page, there is a logo for 'CONSELLERÍA DE CULTURA EDUCACIÓN, E'.

Características xerais do centro

A EPA Río Lézrez é un centro de titularidade pública dependente da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia. Está radicado na Avenida de Buenos Aires nº 26; sito na cidade de Pontevedra, capital de provincia. Pontevedra, conta cunha superficie de 4.495 m² e cunha densidade de poboación de 943.117 habitantes (INE 2006), repartidos en 62 concellos; na súa maioría o centro recibe alumnos de Pontevedra. É unha zona urbana onde a meirande parte da poboación se dedica principalmente ao sector servizos e á industria forestal. Cómpre destacar tamén unha alta taxa de poboación sen estudos ou con titulación inferior á do graduado escolar (un 57 %). Estes datos permítenos deducir que, en xeral, os alumnos do noso centro non recibirán grande axuda na casa en relación cos conceptos do seu proceso de aprendizaxe.

O edificio esta compartido co CEIP Vidal Portela, mais cada colectivo fai uso dos seus propios espazos. Os andares dedicados á ensinanza de adultos son o terceiro e o cuarto. Non cabe mencionar aquí todas as dependencias do centro, porén, cómpre facer especial fincapé na existencia, amais do Salón de Actos, dunha Aula de Informática e da Biblioteca pois ambas son relevantes nas posibles actividades atinxente ao ENL (realización de conferencias, procura de información, préstamo de libros etc.).

Persoal e ensinanzas

Os espazos de que dispomos son amplos e con moita luminosidade. Estamos a falar dun Instituto de Secundaria para adultos, polo tanto cúrsanse as seguintes ensinanzas regradas:

Os sinais de identidade do centro establécense a través do Proxecto Educativo de Centro (PEC), que se está a elaborar por mor dos cambios introducidos tanto no horario como na oferta educativa, do Proxecto Curricular de Centro (PCC) e do Regulamento de Réxime Interno (RRI).

En canto á organización do centro, segundo o Artigo 7º do DOG 23/07/08 o currículo da segunda etapa da educación básica para persoas adultas, conducente á obtención do título de graduado en educación secundaria obrigatoria estrutúrase en dous niveis, I e II, organizados de forma modular en tres ámbitos:

- a) Ámbito científico-tecnolóxico.
- b) Ámbito social

- c) **Ámbito de comunicación**, que ten como referente curricular as materias de lingua galega, lingua castelá e primeira lingua.

O profesorado componse dun total de 24 membros.

Órganos de goberno:

- unipersoais: director, vicedirector, xefe de estudos, secretario, xefes de departamento, coordinadores de bacharelatos, distancia e do equipo de normalización lingüística.
- colexiados: consello escolar e claustro de profesores.
- órganos de coordinación didáctica: departamento de orientación, comisión de coordinación pedagóxica e departamentos.
- persoal non docente: administrativas, subalternos e limpadores.

Estamos a falar dun Instituto de Secundaria para adultos, polo tanto cúrsanse as seguintes ensinanzas regradas:

- A. Nivel I ou alfabetización
- B. Nivel II ou afianzamento das técnicas instrumentais.
- C. Nivel III ou Educación Secundaria para adultos (ESA) tanto nas modalidades presenciais como a distancia.
- D. 1º e 2º cursos de Bacharelato semipresencial para Adultos nas modalidades de Ciencias da natureza e de saúde, Humanidades e Ciencias sociais. Somos tamén centro colaborador co IES San Clemente de Santiago na matrícula e na realización de exames a distancia.

Con carácter xeral, as ensinanzas conducentes á obtención do título de graduado en educación secundaria obrigatoria para persoas adultas cursaranse en dous anos académicos.

A EPA Río Lérez ofrece tamén as seguintes ensinanzas non regradas:

- Aula Mentor: sistema de educación a distancia en liña promovido polo Ministerio de Educación e Ciencia en colaboración co CNICE.
- Español para inmigrantes, iniciación á informática, perfeccionamento de informática, educación medioambiental, educación vial, expresión oral en galego, inglés e novas tecnoloxías, iniciación ao francés, iniciación ao inglés e técnicas de expresión escrita en galego.

Vista aérea do Centro

Alumnado

Debido as características propias dun centro de Educación de Adultos o alumnado é moi diverso xa que presenta un abano moi amplo de idades, situación persoal, intereses e nivel de formación anterior.

- **En canto á idade**, o alumnado na súa maioría é maior de 18 anos ou cumpre no ano en que realiza a matrícula. Existe tamén no centro alumnado con 16 anos que acredita ter cursado un programa de garantía social ou que a realizan na actualidade compaxinando coa matrícula na ESO. Da mesma forma, hai alumnado de 16 anos en activo, cun contrato laboral que non lles permite acudir a un centro educativo en réxime ordinario.
- **A area xeográfica de procedencia** do alumnado é moi variada. Achamos alumnos tanto do núcleo urbano e arredores da cidade, como do rural e doutros concellos máis

ou menos distantes, especialmente na modalidade de distancia na que os alumnos se agrupan por concellos.

- **O nivel socioeconómico.** Atopamos un alumnado variado, alumnos autosuficientes con empregos diversos, alumnos desempregados, amas de casa, dependentes dos pais etc. A situación familiar é tamén moi diversa, con mozos e mozas non emancipados e outros independentes. Nestes últimos anos obsérvase unha tendencia de alumnos entre 16 e 20 anos que non remataron o ensino secundario e atopan na EPA unha nova oportunidade de retomaren os estudos e obteren o título de graduado en secundaria.
- **Asistencia:** Coa finalidade de facilitar unha atención adecuada ás necesidades educativas do alumnado, no centro permítense a matrícula simultánea en presencial e distancia dos distintos ámbitos dos módulos I, II, III e IV e do nivel III. O centro permite o cambio de matrícula de presencial a distancia, sempre que exista unha causa xustificada. Na modalidade a distancia, cunha hora semanal e titorías telemáticas, a asistencia non é obrigatoria.

A presenza da lingua e cultura galegas entre o alumnado non é cativa. Non obstante, o comercio, os medios de comunicación, as administracións, a publicidade etc., é evidente que aínda non ofrecen as posibilidades de que o galego non presente trazos de lingua minorizada. No caso da mocidade, os modelos que seguen e polos que se senten atraídos están aínda máis afastados. Cómpre ter en conta que a vía seguramente máis poderosa que actuaba no pasado, a transmisión familiar de valores e modos de vida, hoxe está en crise en todas as sociedades occidentais.

Os alumnos deste centro teñen unha procedencia e comportamentos tanto urbanos como periurbanos, cunha gran variedade de referencias culturais e sensibilidades. Respecto á lingua e cultura galegas presentan un comportamento diglósico como na maior parte da sociedade galega. Así como hai alumnos que se desenvolven única e exclusivamente en galego (unha media de tres por curso), parte deles presentan dificultades serias para falaren con soltura en galego, pero sobre todo están moi condicionados polos modelos sociais que lles dificultan empregar a lingua galega en público, mesmo os que teñen competencia para iso. Caso á parte son os de procedencia non galega, neste caso os modelos sociais rara vez os invitan a integrarse en galego. Poden vivir perfectamente en castelán as 24 horas do día.

O seu uso do galego é, xa que logo, irregular; a ausencia de estímulos sociais e a falta de costume, os prexuízos persoais e sociais, comportan dificultades para romperen a falar

en galego, chegando a ocultar a súa competencia, como dicíamos antes. Como adoita ocorrer en todos os centros, a diversidade dos alumnos e a variedade de referencias culturais e sensibilidades dificultan poder artellar un discurso que nos permita chegar a eles con claridade e eficacia.

Profesorado

O claustro da EPA Río Lérez non é moi numeroso. Cotamos con 25 profesores. Polo número é necesariamente diverso e representativo da sociedade pontevedresa. Aberto a todo tipo de actividades propostas polos distintos departamentos.

Situación socio-lingüística

O centro presenta unha situación lingüística na que conviven galego e castelán, incrementándose o uso do galego este curso ao formaren parte do equipo directivo dous membros do departamento de galego. Formalmente o castelán está máis presente e o galego está asociado a usos que a lei prevé para o mesmo. Respecto ao galego, a comunidade escolar presenta unha competencia escrita e oral aceptable. Desenvólvense en galego a documentación e comunicados oficiais e as materias que teñen que impartirse en galego.

OBJECTIVOS DAS ENSINANZAS BÁSICAS

NIVEL II

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as linguas.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

ÁREAS

CIENCIAS DA NATUREZA

Obxectivos da área

1. Describir a función de relación no ser humano e coñecer os procesos implicados nela e a anatomía e as funcións das estruturas dos órganos dos sentidos.
2. Identificar e coñecer o funcionamento dos principais aparatos, órganos e sistemas do corpo humano para realizar a función de relación.
3. Valorar e adaptar estilos de vida saudables.
4. Coñecer algunhas enfermidades como forma de preservar e coidar a saúde.
5. Identificar, describir e clasificar os principais grupos de plantas.
6. Recoñecer os diferentes niveis de organización dos seres vivos.
7. Identificar os compoñentes dun ecosistema e analizar as relacións entre os seres vivos que forman parte del.
8. Coñecer os factores que contribúen á deterioración dos ecosistemas e valorar as iniciativas que favorecen o seu mantemento.
9. Identificar os principais elementos do seu ámbito natural, analizando as súas características máis relevantes.
10. Valorar a entrega daquelas persoas que se dedican, de forma altruísta, ao coidado e á mellora do patrimonio natural.
11. Adoptar actitudes que contribúan activamente á conservación e á mellora do medio e do patrimonio natural.
12. Diferenciar as propiedades, os estados e os cambios da materia.
13. Identificar as manifestacións da enerxía, as súas orixes e transformacións, cunha especial atención á enerxía eléctrica.
14. Diferenciar os tipos de máquinas e os operadores que as forman. Relacionar as forzas, as máquinas e as súas aplicacións.
15. Analizar e enumerar as propiedades dos materiais, substancias e obxectos que se van empregar.
16. Desenvolver actitudes de respecto das normas de coidado, hixiene e seguridade na realización dos traballos e na manipulación das substancias e dos aparatos.
17. Construír esquemas, mapas de conceptos, fichas e outros instrumentos que permitan organizar a información.
18. Practicar as calidades básicas do pensamento científico: obxectividade, reflexión, planificación, rigor, causalidade, etc.
19. Desenvolver actitudes de valoración positiva dos traballos ben planificados, executados e avaliados, propios e alleos.
20. Participar en actividades de grupo adoptando un comportamento construtivo e de respecto polos demais compañeiros e interiorizar as normas de funcionamento democrático no grupo escolar.

Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Básica de Adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Ciencias Naturais (CN)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
CN-B1.1	CNB1.1.1 - Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	Sintetiza e extrae as principais ideas de textos e outras composicións elaborándoas e presentándoas en diversos soportes	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CCL CSIEE CAA CD CMCCT
CN-B1.1	CNB1.1.2 - Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	Explicase de forma clara e ordenada oralmente e por escrito	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CMCCT
CN-B1.1	CNB1.1.3 - Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).	Escribe de forma correcta en diferentes soportes	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSIEE CMCCT CD
CN-B1.1	CNB1.1.4 - Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	Coiñece as formas de acceso a diferentes composicións de carácter científico	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CAA CCL
CN-B1.1	CNB1.1.5 - Efectúa	Coiñece os procedementos para	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación	CAA

	búsquedas guiadas de información na rede.	buscas en rede					sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CD
CN-B1.1	CNB1.1.6 - Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede.	Desenvólvese correctamente nas actividades e tarefas para facer co ordenador	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Portfolio.	CAA CMCCT CD
CN-B1.2	CNB1.2.1 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	Ten liderazgo á hora de realizar as tarefas en grupo ou individualmente	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSIEE CAA CMCCT
CN-B1.3	CNB1.3.1 - Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	Emprega diferentes estratexias á hora de realizar traballos en equipo así como resolve as discrepancias de forma pacífica	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CAA CSC CMCCT CSIEE
CN-B1.3	CNB1.3.2 - Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	Coñece e acata as normas de clase así como o respecto polos compañeiros/as	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CSC CD
CN-B1.3	CNB1.3.3 - Utiliza algúns recursos ao seu alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.	Emprega as aportacións das TIC para comunicarse e colaborar no desenvolvemento da clase	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Portfolio.	CD CAA CMCCT
CN-B1.4	CNB1.4.1 - Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o	Realiza e selecciona pequenas investigacións, seguindo os pasos correctos: hipótese, materiais, información, ...	X	X	X	5 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CMCCT CCLCAA CSIEE

	material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.							
CN-B1.4	CNB1.4.2 - Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	Presenta os traballos realizados en diferentes soportes tanto de forma individual como colectiva	X	X	X	5 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.</p>	CMCCT CCL CSCCD CAA CSIEE
CN-B2.1	CNB2.1.1 - Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.	Cofece e sinala os principais órganos que interfieren nas funcións vitais dos humanos	X	X		3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT
CN-B2.1	CNB2.1.2 - Identifica as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	Cofece e sinala os aparellos e órganos que interfieren nas funcións vitais dos humanos así como as súas funcións	X	X		3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT
CN-B2.3	CNB2.3.1 - Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.	Cofece e indaga sobre as enfermidades asociadas á alimentación así como as consecuencias destas	X	X		2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase.</p>	CMCCT CSC
CN-B2.3	CNB2.3.2 - Cofece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados	Elabora diferentes dietas equilibradas e cofece os seus beneficios	X	X		3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos.</p>	CMCCT CCLCS C

	identificando ás prácticas saudables.							
CN-B2.3	CNB2.3.3 - Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	Explica os efectos nocivos do alcohol e das drogas no organismo	X	X	X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CMCCT CSC
CN-B3.1	CNB3.1.1 - Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	Cóñece a estruturas dos diferentes seres vivos e as características e funcións dos diferentes aparellos destes	X	X		3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT CCL
CN-B3.2	CNB3.2.1 - Clasifica aos seres vivos e nomea as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.	Cóñece e explica as diferentes clasificacións dos seres vivos	X	X	X	4 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.</p>	CMCCT
CN-B3.2	CNB3.2.2 - Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.	Emprega diferentes soportes á hora de recoñecer os distintos tipos de animais	X			3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CMCCT
CN-B3.3	CNB3.3.1 - Cóñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.	Identifica os diferentes compoñentes dos diversos ecosistemas	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase.</p>	CMCCT CCL
CN-B3.3	CNB3.3.2 - Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.	Indafa sobre os ecosistemas do seu entorno	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Investigacións.</p>	CMCCT CCL

CN-B3.3	CNB3.3.3 - Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.	Diferencia entre as diferentes accións que inciden sobre os ecosistemas así como as súas posibles repercusións nocivas	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCCT CSC
CN-B3.3	CNB3.3.4 - Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	Emprega a lupa e outros aparellos á hora de realizar accións científicas	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT
CN-B3.3	CNB3.3.5 - Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de xeito oral e escrito os resultados.	Observa e explica algunhas características asociadas a vida dos seres vivos e extrae conclusións.	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CCL CD
CN-B4.1	CNB4.1.1 - Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidad, estado de agregación e condutividade térmica).	Coñece os materiais e explica as súas diferentes propiedades		X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT
CN-B4.2	CNB4.2.1 - Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo.	Emprega diferentes fórmulas para coñecer a masa e o volume dun corpo	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT
CN-B4.2	CNB4.2.2 - Describe a diferenza entre masa e volume.	Explica a diferenza entre masa e volume		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL
CN-B4.2	CNB4.2.3 - Identifica e explica as principais características da flotación	Coñece e identifica a flotación nun medio líquido	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CMCCT CCL

	nun medio líquido.						INSTRUMENTOS: Investigacións.	
CN-B4.3	CNB4.3.1 - Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo	Coñece a diferenza entre as enerxías renovables e non renovables e exemplificaas		X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL CSC
CN-B4.4	CNB4.4.1 - Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciación hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.	Coñece, sinala e explica diferentes reaccións químicas que ocorren en situacións cotiás	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCCT CAA CSIEE CCL CD
CN-B4.4	CNB4.4.2 - Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo.	Sinala diferentes accións no fogar que poidan causar perigo nas que estén en contacto por produtos químicos	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCCT
CN-B4.4	CNB4.4.3 - Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.	Coñece os símbolos químicos de perigo nas etiquetaxes dos produtos cotiás	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT
CN-B4.4	CNB4.4.4 - Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na	Respecta os compañeiros/as e os materiais de traballo na aula e no centro	X	X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT

	aula e no centro.							
CN-B5.1	CNB5.1.1 - Observa e identifica os elementos dun circuito eléctrico e constrúe un.	Signala e explica o funcionamento dun circuito eléctrico			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CSIEE
CN-B5.1	CNB5.1.2 - Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.	Cofece e sinala os efectos da electricidade na vida cotiá			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CCL
CN-B5.1	CNB5.1.3 - Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.	Cofece a diferenza entre materiais condutores e illantes e exemplifícaos		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL
CN-B5.2	CNB5.2.1 - Cofece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade.	Signala e recoñece grandes inventos e descubrimentos beneficiosos para a sociedade actual	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCCT CCL CSC
CN-B5.2	5º-CNB5.2.2 - Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.	Cofece e valora o desenvolvemento tecnolóxico para o avance da sociedade	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCCT CCL CSC
CN-B5.2	CNB5.2.3 - Cofece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	Recoñece e exemplifica diferentes avances científicos en distintos aspectos da vida cotiá	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL CSC CCEC

Concrecións metodolóxicas que require a materia

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento do alumnado e este adquire un maior grao de protagonismo.

Os alumnos e as alumnas han de iniciarse en coñecer e utilizar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tal como a observación, a identificación, análise de problemas, organización e tratamento de datos, experimentación, busca de solucións... polo que necesitamos que os nosos alumnos e alumnas teñan ferramentas que posibiliten conseguir o proposto.

Debemos ter en conta que cada alumno e alumna parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se van realizar estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para acadar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área, os alumnos e as alumnas iníciase no desenvolvemento de estratexias de metodoloxía científica, tales como a capacidade de formular preguntas, identificar problemas, planificar e realizar actividades, etc.; para iso, o traballo en grupo colaborador será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias da Natureza están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Materiais e recursos didácticos

- Aplicacións sinxelas que permitan realizar presentacións.
- O libro do alumnado para a área de Ciencias da Natureza de E.P. en diferentes soportes.
- A proposta didáctica para Ciencias da Natureza de E.P.
- Os recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo, ampliación, obradoiros de ciencia e avaliación.
- Recursos audiovisuais, prioritariamente o uso de fotografías e vídeos sinxelos.
- Materiais e recursos manipulativos.
- Uso das actividades interactivas, animacións, vídeos, autoavaliacións, etc., do contorno
- Uso do contorno para a interacción profesor-alumno de maneira individualizada.

Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:

- Taboleiro dixital.
- Os ordenadores da aula de informática
- CD-ROM de recursos didácticos
- Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
- CD de actividades e xogos educativos interactivos de reforzo e ampliación
- Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

**Deseño da avaliación inicial e medidas
individuais ou colectivas que se poidan adoptar
como consecuencia dos seus resultados**

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarlles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de previr e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, tanto en NIVEL I COMO NIVEL II, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe.

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:

- 1 Clasifica estes materiais segundo a súa orixe: cortiza, algodón, seda, ouro, marfil, granito, resina, la, ferro.**

Orixe vexetal: _____

Orixe animal: _____

Orixe mineral: _____

- 2 Completa a seguinte táboa:**

	Respira mediante...	A súa reprodución é...	Vertebrado ou invertebrado
Ra			
Saltón			
Lagarta			

3 ¿Que é a fotosíntese?

---

4 Ordena no tempo estas imaxes e explica a que procesos da reprodución dunha planta corresponden.

---

5 Cita dúas fontes de enerxía renovables e dúas non renovables.

Instrumentos de avaliación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO**OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:**

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fóse da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.
- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.
- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA OS PAIS:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Criterios de Promoción

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos os Indicadores mínimos de logro correspondente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN CIENCIAS DA NATUREZA

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade e ao final do trimestre • Preguntas orais
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno 	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escoita • Participación • Esforzo • Colaboración 	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

CIENCIAS SOCIAIS

Obxectivos da área

1. Desenvolver o interese pola busca de información utilizando tanto a lectura como as TIC.
2. Participar en actividades de grupo de modo construtivo, responsable e solidario, respectando os principios básicos establecidos.
3. Adoptar unha actitude de respecto e valoración das achegas propias e dos demais, en función dos obxectivos comúns.
4. Promover situacións de encontro, comunicación, coñecemento e comprensión cos demais, como base da empatía, a simpatía, o respecto mutuo e a solidariedade.
5. Coñecer a orixe do universo e os seus compoñentes.
6. Definir características do sistema solar e identificar tipos de astros e algunhas das súas características.
7. Descubrir os movementos da Terra e as súas consecuencias.
8. Nomear as capas da Terra segundo a súa estrutura e algunhas das súas características.
9. Descubrir características da Lúa e os movementos que realiza. Nomear as fases lunares e as súas características.
10. Coñecer as diferentes formas de representar a superficie terrestre.
11. Iniciarse na interpretación de escalas e signos convencionais en planos e mapas sinxelos.
12. Coñecer os conceptos de paralelos, meridianos e coordenadas gráficas.
13. Identificar as zonas climáticas do mundo e os tipos de climas en España e Galicia identificando algunhas das súas características básicas.
14. Coñecer os factores que causan o cambio climático.
15. Coñecer a constitución española como eixe do Estado español.
16. Coñecer a monarquía parlamentaria e as funcións do rei así como a forma de sucesión da coroa en España.
17. Coñecer as Institucións políticas máis importantes de España e as súas funcións.
18. Recoñecer a organización territorial do Estado español distinguindo as distintas administracións: municipal, provincial e autonómica.
19. Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español.
20. Identificar os trazos característicos da poboación española e galega.
21. Coñecer os movementos migratorios da poboación.
22. Coñecer os feitos fundamentais da Historia de España e de Galicia en diferentes espazos e tempos: Prehistoria, Idade Antiga, Idade Media, Idade Moderna e Idade Contemporánea.

Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Básica de Adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Ciencia Sociais (CS)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
CS-B1.1	CSB1.1.1 - Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	Busca e procesa información empregando as TIC obtendo as ideas principais	X	X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CAA CD CMCCT CCL
CS-B1.1	CSB1.1.2 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	É autónomo no seu traballo e mostra incitativa á hora de facer as tarefas	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSIEE CAA
CS-B1.1	CSB1.1.3 - Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.	Presenta os exercicios e actividades de maneira concisa e limpa.	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
CS-B1.2	CSB1.2.1 - Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.	Traballa e coopera nas actividades cos compañeiros/as e de forma individual respectando os materiais	X	X	X	2.5 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CAA

CS-B1.2	CSB1.2.2 - Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.	Compórtase de forma adecuada co resto do alumnado e respecta os turnos de palabra	X	X	X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC CAA
CS-B1.3	CSB1.3.1 - Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.	Coñece e emprega os conceptos relativos ás Ciencias Sociais	X	X	X	2.5 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos.</p>	CCL CAA CMCCT CSC
CS-B1.3	CSB1.3.2 - Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.	Exprésase de forma correcta oralmente trala lectura de textos relativos ás Ciencias Sociais	X	X	X	3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais.</p>	CCL CMCCT CSC CAA
CS-B1.3	CSB1.3.3 - Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	Coñece e extrae as ideas sobre as tarefas da clase en diferentes formatos	X	X	X	3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CCL CD CMCCT CSC
CS-B2.1	CSB2.1.1 - Describe como é e de que forma se orixinou o Universo e explica os seus principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e	Coñece e indica a formación do universo así como dos seus principais compoñentes	X			2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT CCL

	cometa.								
CS-B2.2	CSB2.2.1 - Describe as características, compoñentes do Sistema Solar, localizando o Sol no centro do mesmo e os planetas segundo a súa proximidade.	Coñece e expresa as diferenzas entre os compoñentes do Sistema Solar así como as súas características	X				2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCCT CCL
CS-B2.3	CSB2.3.1 - Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos horarios.	Indica e representa os movementos da Terra así como diferentes conceptos relacionados como os fusos horarios, as estacións, ...	X				2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL CAA
CS-B2.3	CSB2.3.2 - Explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre e como unidades para medir o tempo.	Diferencia entre os movementos terrestres e a orixe do día e anoite	X				2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL CAA
CS-B2.3	CSB2.3.3 - Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.	Coñece o movemento da lúa así como as súas fases	X				2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCCT CCL
CS-B2.4	CSB2.4.1 - Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	Indica os diferentes mapas e as súas características: Escala, lenda, ...	X	X	X		2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CAA
CS-B2.5	CSB2.5.1 - Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que determinan en España.	Coñece a diferenza entre clima e tempo atmosférico	X	X			3 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL

CS-B2.6	CSB2.6.1 - Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais.	Cofece e describe as principais zonas climáticas da Terra	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL
CS-B2.6	CSB2.6.2 - Describe e sinala nun mapa os tipos de climas de España, e as zonas ás que afecta cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España e relacionándoos co clima ao que pertence.	Cofece e identifica nun mapa as principais zonas climáticas de España así como as súas características	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT CAA CCL
CS-B2.7	CSB2.7.1 - Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España valorando a súa diversidade.	Identifica unha paisaxe así como as súas características e elementos	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCL CSC CAA
CS-B2.8	CSB2.8.1 - Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas.	Indica nun mapa o relevo e as vertentes hidrográficas da península	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT
CS-B2.8	CSB2.8.2 - Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España.	Cofece e indica os principais océanos e ríos de España	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CMCCT
CS-B2.9	CSB2.9.1 - Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste.	Describe e indica as accións perxudiciais da acción humana para o planeta	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CSC CCL
CS-B2.9	CSB2.9.2 - Favorece o desenvolvemento sostible	Identifica e cofece as accións sobre o coidado do medio	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CAA

	e o consumo responsable.						INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	
CS-B3.1	CSB3.1.1 - Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución e explica a importancia que a Constitución ten para o funcionamento do Estado español.	Coñece e dálle importancia ós principais puntos que forman a Constitución Española así como o funcionamento democrático do noso Estado		X		2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCL
CS-B3.2	CSB3.2.1 - Identifica as principais institucións do Estado español e describe as súas funcións e a súa organización.	Coñece as principais institucións do Estado así como os seus poderes.		X		3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL
CS-B3.2	CSB3.2.2 - Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles.	Valora e diferencia os poderes do estado así como a súa presenza na Constitución		X	X	5 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CCL
CS-B3.3	CSB3.3.1 - Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España, así como as súas provincias.	Coñece e diferencia a organización territorial de España así como as diferentes Comunidades Autónomas		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CCL
CS-B3.4	CSB3.4.1 - Valora, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun	Coñece, identifica e valora a diversidade do Estado Español así como as diferentes singularidades culturais		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CCL

	mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.							
CS-B3.5	CSB3.5.1 - Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan á de poboación.	Cofece os principais elementos da demografía e relativos a poboación		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCCT CCL CSC
CS-B3.5	CSB3.5.2 - Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	Interpreta gráficos relativos os estudos poboacionais		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCCT CAA
CS-B3.6	CSB3.6.1 - Describe os principais rasgos da poboación española.	Cofece os principais rasgos da poboación española		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCL CSC
CS-B3.6	CSB3.6.2 - Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	Cofece e narra a evolución da poboación española así como as características que influiron nela		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC
CS-B3.6	CSB3.6.3 - Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española.	Sabe os factores que influen nos asentamentos da poboación española		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC
CS-B3.6	CSB3.6.4 - Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas.	Sinala no mapa de España cales son os núcleos de poboación e as Comunidades máis poboadas	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC
CS-B3.7	CSB3.7.1 - Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país	Recoñece e data o éxodo rural e as principais migracións españolas		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CCL
CS-B3.7	CSB3.7.2 - Identifica e	Cofece e identifica as		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas.	CSC

	describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc.	características da poboación española e da nosa comunidade					INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCL
CS-B3.8	CSB3.8.1 - Identifica e define materias primas e produto elaborado e os asocia coas actividades nas que se obteñen.	Explica as diferenzas entre materias primas e elaborados así como onde se obteñen		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CCL
CS-B3.8	CSB3.8.2 - Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores aos que pertencen.	Cofece e explica de onde vén un produto e o sector o que pertence		X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCL CSC CMCCT
CS-B3.9	CSB3.9.1 - Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	Cofece e explica as diferenzas entre os tres sectores económicos		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CMCCT
CS-B3.9	CSB3.9.2 - Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	Identifica as principais actividades dos sectores e o territorios onde máis se traballan		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCL CSC
CS-B4.1	CSB4.1.1 - Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais.	Sabe diferenciar as Idades que dividen a historia e os principais feitos que as datan		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CMCCT CCL CCEC
CS-B4.2	CSB4.2.1 - Cofece algunhas fontes da historia representativas de cada unha das idades da	Explica e cofece algúns dos principais feitos en cada unha das idades da historia		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CMCCT CAA CCEC

	historia, facendo fincapé na Idade Contemporánea.							
CS-B4.3	CSB4.3.1 - Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	Emprega diferentes estratexias para asociar os feitos pasados cas Idades da historia		X	X	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC CMCCT CAA CCEC
CS-B4.4	CSB4.4.1 - Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España.	Explica e coñece algúns dos principais feitos en cada unha das idades da historia de España		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase.</p>	CMCCT CSC CCEC
CS-B4.4	CSB4.4.2 - Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España, describindo as principais características de cada unha delas	Sabe diferenciar as Idades que dividen a historia de España e os principais feitos de cada etapa		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT CSC CCEC CCL
CS-B4.4	CSB4.4.3 - Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas	Identifica diferentes organizacións sociais e culturais españolas o longo da historia		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CSC CCEC CAA
CS-B4.4	CSB4.4.4 - Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais desde a Prehistoria ata a Idade Contemporánea, citando aos seus representantes máis significativos.	Explica os movementos artísticos a nivel español e os principais autores así como a súa cronoloxía		X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCCT CSC CCEC

CS-B4.4	CSB4.4M.5 - Identifica as características distintivas das culturas que conviviron nos reinos peninsulares describindo a evolución política e os distintos modelos sociais ata o comezo da Idade Moderna.	Identifica os distintos pobos que habitaron a peínsula o longo da súa historia		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CCEC CSC CCL
CS-B4.4	CSB4.4.6 - Explica as características desde a Idade Moderna ata a actualidade e os acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia nese período de tempo	Identifica as principais ideas que transcurren desde a Idade Moderna ata os nosos días, así como os principais gobernantes de cada época.		X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CSC CCL CCEC
CS-B4.5	CSB4.5.1 - Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	Identifica e valora o patrimonio do noso país e asume a reponsabilidade que coñece e conserva		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCEC
CS-B4.6	CSB4.6.1 - Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	Coñece e valora a riqueza cultural dos nosos antepasados		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCEC

Concrecións metodolóxicas que require a materia

Na área de Ciencias Sociais intégranse diversas disciplinas que estudan ás persoas como seres sociais e a súa realidade nos seus aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. O obxectivo das Ciencias Sociais é aprender a vivir en sociedade, coñecendo os mecanismos fundamentais da democracia e respectando as regras da vida colectiva. Por iso, os alumnos han de iniciarse en coñecer, utilizar destrezas e estratexias para poder dar resposta a aquilo que se lles pide e que consigan o proposto.

Debemos de ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas desde a teoría das Intelixencias Múltiples como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área os alumnos iníciense en poñer en práctica os novos coñecementos, experimentar e comprobar a súa necesidade e utilidade reflexionando sobre o aprendido e sacando conclusións para a súa vida. Por iso, o traballo en grupo colaborador será un dos piares para adestrar cuestións de habilidades sociais e aspectos de contido que axudarán a consolidar aínda máis todo o traballado.

Os contidos da área de Ciencias Sociais están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a contexto real, será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

Materiais e recursos didácticos

- O libro do alumno para a área de Ciencias Sociais de E.P. en diferentes soportes.
- A proposta didáctica para Ciencias Sociais de E.P.
- Os recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo e ampliación.
- O caderno de traballo complementario ao libro do alumno.
- Os materiais dixitais asociados á unidade.
- Aplicacións sinxelas que permitan realizar presentacións.
- Recursos audiovisuais, prioritariamente o uso de fotografías e vídeos sinxelos.
- Materiais e recursos manipulativos.
- Uso das actividades interactivas, animacións, vídeos, autoavaliacións, etc., do contorno.
- Uso do contorno para a interacción profesor-alumno de maneira individualizada.
- **Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:**
  - Taboleiro dixital.
- -Os ordenadores da aula de informática
- -CD-ROM de recursos didácticos
- -Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
- -CD de actividades e xogos educativos interactivos de reforzo e ampliación
- -Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

**Deseño da avaliación inicial e medidas
individuais ou colectivas que se poidan
adoptar como consecuencia dos seus
resultados**

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarlles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de previr e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudiadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe.

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:**1 Completa as frases seguintes sobre a localización de España;**

- España está situada no _____ continente europeo.
- España limita ao norte con _____, Andorra e o mar _____ .
- España limita ao Sur co mar _____ e o océano _____ .
- Ao este, España limita co mar _____ .
- Ao Oeste, limita con _____ e o océano _____ .

2 Enumera os ríos españois que desembocan en:**O atlántico:** _____ .**O Cantábrico:** _____ .**O Mediterráneo:** _____ .**3 ¿En cantas idades se divide a Historia?**

- 4 Selecciona as persoas da lista que forman parte da poboación activa e escríbeas no seu sector de produción correspondente: María é enfermeira nun hospital; Manuel estuda informática; Paco é condutor de autobuses e agora está no paro; Laura ten unha granxa de polos; Xoán é mariñeiro; Xacinto é artesán do metal; Pedro é albanel; Ana ten unha peixaría.**

SECTOR PRIMARIO	SECTOR SECUNDARIO	SECTOR TERCIARIO

5 Escribe o nome de dúas comunidades autónomas españolas, a súa capital e unha provincia de cada unha desas comunidades.

Comunidades _____

Capitais _____

Provincias _____

Unha vez realizada a avaliación inicial, modificarase a programación para adaptala aos coñecementos e características dos nosos alumnos.

Instrumentos de evaluación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO

OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fose da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.
- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.

- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA O ALUMNO MAIOR DE IDADE:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Criterios de Promoción

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos os Indicadores mínimos de logro correspondente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN CIENCIAS SOCIAIS

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade e ao final do trimestre • Preguntas orais
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escoita • Participación • Esforzo • Colaboración	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

Obxectivos da área

1. Utilizar de forma axeitada os aspectos normativos da lingua.
2. Comprender de forma oral tendo en conta as características das diferentes situacións de comunicación.
3. Potenciar o uso creativo da lingua.
4. Expresar con claridade, ordenada e coherentemente: vivencias, ideas, observacións, sentimentos, etc.
5. Elixir as formas de comprensión e expresión axeitadas ás diferentes situacións e intencións comunicativas.
6. Valorar e aceptar as achegas propias e as dos demais, respectando as normas do intercambio comunicativo.
7. Extraer información da lectura de textos cunha finalidade previa: seleccionar, rexistrar, buscar, recompilar, procesar a información.
8. Comprender textos escritos e outros realizados con signos de diferentes códigos, en diferentes contextos.
9. Coñecer e utilizar o valor da lectura como unha actividade indispensable e insubstituíble para ampliar o coñecemento como un elemento de entretemento e diversión, gozo, información, resolución de problemas, enriquecemento cultural.
10. Producir textos escritos propios da vida social da aula, como modelo de comunicar coñecementos, experiencias e necesidades (normas, notas, cartas, avisos...), de acordo coas características propias destes textos.
11. Redactar diversos tipos de texto: contos, redaccións, descricións, cartas, entrevistas, normas, poemas, adiviñas, trabalinguas, escritos incorporando as TIC...
12. Gozar coa elaboración e produción de textos escritos seguindo as normas e pautas básicas de ortografía, sintaxe, vocabulario...
13. Buscar, recoller e procesar información mediante o emprego eficaz da lingua.
14. Coñecer a estrutura dos textos propios do ámbito académico-escolar (resumos, descricións, explicacións...), e aplicar estes coñecementos á comprensión e produción de textos para coñecementos, experiencias e necesidades persoais.
15. Manexar de forma eficaz os recursos aprendidos para aplicalos correctamente en todas as demais áreas que conforman o currículo, sendo conscientes do uso efectivo da lingua na súa aprendizaxe persoal e comunicación.
16. Utilizar, de xeito dirixido, as Tecnoloxías da Información e a Comunicación –TIC– e os diferentes tipos de bibliotecas (de aula, de centro e de localidade) mostrando respecto

polas súas normas de funcionamento, coa finalidade de obter información e modelos para a composición escrita.

17. Compoñer textos de información e de opinión propios dos medios de comunicación social sobre acontecementos que resulten significativos, utilizando soportes do ámbito escolar: rede WIFI, Notebook e páx. WEB do colexio e da localidade.
18. Saber utilizar distintas fontes de información para a elaboración de traballos e transmitir a información en distintos soportes, extraendo destas o seu máximo rendemento.

**Secuenciación e temporalización
dos
estándar de aprendizaxe**

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Bxica de adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Lingua Castelá (LC)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a rea Indicador mínimo de logro	T 1 % de peso	T 2 % de peso	T 3 % de peso	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
LC-B1.1	LCB1.1.1 - Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingsticos ao grao de formalidade dos contextos nos que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	Expresa de forma sinxela e concreta exposicións orais.	X 1.26%	X 0.99%	X 0.8%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. Análise das produccións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Exposición dun tema. Produccións orais.	CCL CAA CSC
LC-B1.1	LCB1.1.2 - Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	Cofece e expón conceptos de forma clara.	X 3.14%	X 2.47%	X 2%	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Exposición dun tema. Proba obxectiva.	CCL CAA
LC-B1.1	LCB1.1.3 - Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación  intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	Aplica as normas sociocomunicativas básicas de cortesía.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
LC-B1.2	LCB1.2.1 - Emprega recursos lingsticos e non lingsticos para comunicarse nas interaccións orais,	Usa diferentes rexistros verbais.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. Análise das produccións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL

	expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...							
LC-B3.1	LCB3.1.2 - Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	Redacta textos organizando as ideas con cohesión básica.		X 2.47%	X 2%	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CAA
LC-B3.1	LCB3.1.3 - Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.	Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos sinxelos.	X 2.62%	X 2.06%	X 1.67%	1.67 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Observador externo. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CCA CSIEE
LC-B3.1	LCB3.1.4 - Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	Fai un informe seguindo un guión establecido, seleccionando a información de textos sinxelos .		X 1.8%	X 1.46%	1.46 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Cuestionarios. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Proba obxectiva. Cuestionario aberto. Caderno de clase.	CCL CD CAA CSIEE CCEC
LC-B3.1	LCB3.1.5 - Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo	Realiza un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas.			X 1.3%	1.3 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Investigacións. Traballo de aplicación e síntese. Proba obxectiva.	CCL CD CAA CSIEE

	un plan de traballo e expresando conclusións.							
LC-B3.1	LCB3.1.6 - Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	Entrega as súas tarefas con caligrafía clara e limpa.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo.	CCL CAA
LC-B3.2	LCB3.2.1 - Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Aprecia a súa produción escrita e a dos seus compañeiros.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC
LC-B3.3	LCB3.3.1 - Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	Emprega correctamente as normas de acentuación e ortográficas propias do seu nivel.			X 2%	2 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva. Textos escritos.	CCL
LC-B3.3	LCB3.3.2 - Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles.	Copia textos ditados.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL
LC-B3.3	LCB3.3.3 - Emprega, de xeito guiado e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	Aplica estratexias de planificación para a procura de información.		X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Textos escritos.	CCL CD CAA CSIEE
LC-B3.3	LCB3.3.4 - Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando	Redacta o texto e revisao para melloralo.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. Análise das producións dos alumnos/as.	CCL CAA CSIEE

	borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.							INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. textos escritos. Proba obxectiva. Caderno de clase.	
LC-B3.3	LCB3.3.5 - Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal.	Manifesta interese e esforzo por escribir correctamente .	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%		1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CAA CSIEE
LC-B3.4	LCB3.4.1 - Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	Utiliza habitualmente o dicionario.	X 1.19%	X 0.94%	X 0.76%		0.76 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA
LC-B3.5	5º-LCB3.5.1 - Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.)	Confecciona gráficas a partir de datos seleccionados.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%		0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba de interpretación de datos. Traballo de aplicación e síntese. Caderno de clase.	CCL CAA
LC-B3.5	LCB3.5.2 - Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis? facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	Constrúe textos con creatividade .	X 3.14%	X 2.47%	X 2%		2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CD CAA CSIEE
LC-B3.6	LCB3.6.1 - Expresa, por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	Exprésase, por escrito, cunha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	X 0.71%	X 0.56%	X 0.45%		0.45 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Producións orais. Textos escritos.	CCL CSC

LC-B3.7	LCB3.7.1 - Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas	Utiliza as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos,	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CD CAA
LC-B3.8	LCB3.8.1 - Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	Elabora textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA
LC-B4.1	LCB4.1.1 - Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras.	Sabe e recoñece algunhas categorías gramaticais pola súa función na lingua.			X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL
LC-B4.1	LCB4.1.2 - Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.	Emprega con corrección tempos e modos de verbos .			X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL
LC-B4.1	LCB4.1.3 - Diferenza familias de palabras.	Diferenza familias de palabras.		X 1.8%	X 1.46%	1.46 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL

LC-B4.2	LCB4.2.1 - Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	Domina, recoñece e usa algúns sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos.	X 2.29%	X 1.8%	X 1.46%	1.46 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.2	LCB4.2.2 - Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	Distingue palabras compostas, prefixos e sufixos.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.2	5º-LCB4.2.3 - Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	Analiza un texto sinxelo.			X 2%	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.2	LCB4.2.4 - Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos.	Enlaza oracións en textos orais e escritos.			X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva. Producións orais.</p>	CCL
LC-B4.2	LCB4.2.4 - Recoñece a oración simple en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	Distingue suxeito e predicado en oracións simples.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.3	LCB4.3.1 - Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados,	Utiliza o dicionario en diferentes soportes.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase.</p>	CCL CAA

	sinónimos etc.).							
LC-B4.3	LCB4.3.2 - Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	Selecciona a acepción correcta segundo o contexto .	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA
LC-B4.3	LCB4.3.3 - Utiliza as normas ortográficas axeitadas ao nivel e aplícaa nas súas producións escritas.	Aplica as normas ortográficas axeitadas ao nivel nas súas producións escritas.	X 3.14%	X 2.47%	X 2%	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.4	LCB4.4.1 - Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	Fai análise sinxelos das diferentes palabras e nomes.			X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.4	5º-LCB4.4.2 - Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	Emprega correctamente as normas de concordancia.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.4	LCB4.4.3 - Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	Acentúa e clasifica palabras dun texto sinxelo.			X 2%	2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LC-B4.4	LCB4.4.4 - Utiliza os	Emprega os signos de puntuación	X	X	X	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Observación	CCL

	signos de puntuación nas súas producións escritas.	nas producións escritas.	2.83%	2.22%	1.8%		sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.Caderno de clase.	
LC-B4.4	LCB4.4.5 - Aplica as normas do uso da til nos textos de elaboración propia.	Acentúa os textos que elabora.	X 2.83%	X 2.22%	X 1.8%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL
LC-B4.4	LCB4.4.6 - Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	Emprega unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	X 2.87%	X 2.26%	X 1.83%	1.83 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Textos escritos. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL
LC-B4.5	LCB4.5.1 - Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	Fai uso de distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Textos escritos.	CCL CD CAA
LC-B4.6	5º-LCB4.6.1 - Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	Aprecia a variedade lingüística de España e o español de América.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CSC
LC-B4.7	LCB4.7.1 - Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.	Compara aspectos das linguas que coñece.			X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Textos escritos.	CCL CSC
LC-B5.1	LCB5.1.1 - Valora e recoñece as	Estima e recoñece as características fundamentais de			X	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos	CCL CCEC

	características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	textos literarios.			0.28%		alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Caderno de clase. Textos escritos. Producións orais.	
LC-B5.2	LCB5.2.1 - Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	Le textos guiados.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CCEC
LC-B5.2	LCB5.2.2 - Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios.	Comprende a linguaxe figurada, en textos literarios.		X 1.73%	X 1.4%	1.4 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CAA
LC-B5.3	LCB5.3.1 - Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.	Distingue algúns recursos literarios dos poemas.		X 1.73%	X 1.4%	1.4 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CCEC
LC-B5.3	LCB5.3.2 - Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	Emprega recursos literarios en textos literarios.	X 2.2%	X 1.73%	X 1.4%	1.4 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva. Caderno de clase. Textos escritos. Producións orais.	CCL CCEC
LC-B5.4	LCB5.4.1 - Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	Elabora sinxelos textos literarios seguindo pautas.	X 1.99%	X 1.57%	X 1.27%	1.27 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva. Caderno de clase. Textos escritos. Producións orais.	CCL CAA CSIEE CCEC
LC-B5.5	LCB5.5.1 - Realiza dramatizacións	Dramatiza textos literarios sinxelos ou de produción propia .			X	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCL CAA

	individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade ou de produción propia.				0.28%		INSTRUMENTOS: Textos dramáticos. Produccións orais.	CSC CCEC
LC-B5.5	LCB5.5.2 - Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	Memoriza e reproduce textos orais sinxelos.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Produccións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CCEC
LC-B5.6	LCB5.6.1 - Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	Realiza dramatizacións sinxelas.		X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Produccións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CCEC
LC-B5.7	LCB5.7.1 - Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Aprecia a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega.	X 0.44%	X 0.35%	X 0.28%	0.28 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Cuestionario aberto.	CCL CSC CCEC

**Concreci3ns metodol3gicas
que require a materia**

Traballárase de xeito competencial na aula, e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

Os alumnos han de iniciarse na utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade. Necesitamos dotar o alumnado de ferramentas para que poidan desenvolverse en múltiples contextos dominando a lingua oral e escrita de forma funcional.

Debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas dende a **teoría das Intelixencias Múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área os alumnos iníciáanse no desenvolvemento das habilidades da linguaxe, por iso, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o **traballo en grupo colaborador** como unha forma de adestrar a capacidade empática de poñerse no lugar doutras persoas e saber expresar en función do contexto e a intención comunicativa o que pode suceder en situacións reais e cotiás.

Os contidos da área de Lingua Castelá e Literatura están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e se poida aplicar a proxectos reais próximos ao alumnado.

Materiais e recursos didáticos

- A máis do material funxible común (cadernos, rotuladores, ceras, regras, escuadra, cartabón , empregaremos:
- Como material de apoio e información o libro do alumno nas diferentes áreas.
- Dicionarios varios: de sinónimos e antónimos, enciclopédicos para procura de información.
  - Fichas de reforzo, fichas de ampliación, fichas de comprensión lectora, Fichas de avaliación.
- Libros de información variada segundo o tema a tratar.
- A prensa , como texto de traballo nas áreas de lingua e como base de análise dende educación para a cidadanía sobre todo relacionado co desenvolvemento social das persoas.
- Libros de lectura ,procurando englobar todo tipo de texto : narrativo,poético, informativo....

- **Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:**
  - Taboleiro dixital.
  - Os ordenadores da aula de informática
  - CD-ROM de recursos didácticos
  - CD de audio ditados e lecturas
  - Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
  - CD de actividades e xogos educativos interactivos de reforzo e ampliación
  - Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

**Deseño da avaliación inicial e medidas
individuais ou colectivas que se poidan adoptar
como consecuencia dos seus resultados**

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarlles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de previr e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, tanto en 1º de Educación Primaria como en outros cursos, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudiadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe.

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:

1 Lee con atención el siguiente texto, y luego contesta a las preguntas siguientes:

Mif es un planeta pequeño, habitado por unos seres simpáticos llamados mifenses. Los mifenses son verdes, tienen en la cabeza tres antenitas que les sirven para oler, para oír (no tienen orejas), para predecir el tiempo y para alguna otra cosa útil. Además, poseen una vista magnífica y pesan muy poco. Los pies los tienen muy grandes, casi redondos, con seis dedos como en las manos.

- a) ¿Quiénes son los mifenses? _____
_____
- b) Di tres características de los mifenses. _____
- c) Busca en el texto cuatro adjetivos. Escríbelos. _____
- d) Dibuja un mifense.

2 Clasifica estas palabras según el número de sílabas:

ascensor   sueño   manzana   parcial   balcón   conveniente

Bisílabas _____

Trisílabas _____

Polisílabas _____

3 Clasifica estas palabras en agudas, llanas y esdrújulas: jabón, semana sábado, morder, casa, inventor, incómodo, nariz, castillo, máquina, flor.

Palabras agudas: _____

Palabras llanas: _____

Palabras esdrújulas: _____

4 Escribe las palabras que signifiquen lo contrario (antónimos) :

vivir: _____   blando: _____   pronto: _____

enfermo: _____   aparecer: _____   entrar: _____

5 Busca en el texto cuatro determinantes diferentes e indica de qué tipo son:

_____

_____

_____

_____

6 **Escribe delante de estos verbos el pronombre que corresponda:**

_____ caminamos

_____ bebéis

_____ vendrás

_____ leyeron

_____ juego

_____ tiene

7 **Separa el sujeto y el predicado en estas oraciones:**

El niño daba palmadas. _____

Roberto rompió la regla. _____

8 **Ordena estas palabras y forma con ellas una frase.**

en Isabel misteriosa casa la entró

_____

9 **Haz una redacción sobre mi nuevo curso.**

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Instrumentos de evaluación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO

OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fóse da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.

- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.
- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA OS PAIS:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Criterios de Promoción

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos os Indicadores mínimos de logro correspondente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN L. CASTELÁ

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	ata un 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade e ao final do trimestre
Resultado da aplicación das normas ortográficas		ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografía
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno 	ata un 20%	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais • Preguntas orais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escoita • Participación • Esforzo • Colaboración 	ata un 10%	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

MATEMÁTICAS

Obxectivos da área

1. Comprender o enunciado dos problemas identificando a situación problemática e os datos necesarios para a resolución.

2. Usar diversas estratexias de resolución de problemas aplicando as operacións coñecidas e comprobando as solucións.
  3. Reflexionar sobre os problemas propostos formulando variacións, dúbidas e aplicacións.
  4. Aplicar coñecementos e habilidades matemáticas noutros contextos e na vida cotiá.
  5. Manexar habilidades de comunicación en distintos contextos no ámbito da materia.
  6. Recoñecer bloqueos na materia e desenvolver estratexias persoais para vencelos.
  7. Discernir sobre o uso de ferramentas tecnolóxicas de cálculo para a mellora da aprendizaxe na área.
  8. Desenvolver estratexias e habilidades de traballo individual e en equipo.
  9. Identificar e escribir os números naturais de 0 a 999 999 999.
  10. Comprender o concepto de número natural e a súa aplicación nun contexto real.
  11. Coñecer e aplicar algoritmos para a realización de operacións con números de 0 a 99 999 999 en sumas e restas.
  12. Entender o concepto de medida e aplicalo na selección e no uso de instrumentos e magnitudes nun contexto real.
  13. Describir, mediante conceptos sinxelos, aspectos sobre lonxitude, peso e capacidade.
  14. Utilizar moedas e billetes para o pagamento de cantidades pequenas en contextos reais.
  15. Distinguir e utilizar medidas de tempo de uso cotián con corrección.
  16. Introducir, na súa linguaxe habitual, conceptos sobre relacións espaciais básicas: esquerda- dereita, diante-detrás, arriba-abaixo...
  17. Recoñecer figuras xeométricas básicas en contextos reais.
2. Iniciar procesos de interpretación de datos.
  3. Ler, representar e interpretar os datos presentados ou recollidos en gráficos dobres.
  4. Coñecer e aplicar os conceptos relativos á probabilidade, á media e á moda na vida real.
  5. Realizar operacións combinadas
  6. Coñecer os múltiplos e divisores dun número sinxelo.
  7. Localizar e representar as coordenadas dun punto no eixe de coordenadas.
  8. Ler, escribir, comparar e representar números decimais, mixtos e fraccionarios.
  9. Efectúa operacións de cálculo mental cos algoritmos básicos: suma, resta, multiplicación e división.
  10. Realizar operacións de medida de ángulos.

**Secuenciación e temporalización
dos estándar de aprendizaxe**

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Básica de Adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Matemáticas (MT)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
MT-B1.1	MTB1.1.1 - Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	Cofece os diferentes números e figuras xeométricos.		X	X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
MT-B1.2	MTB1.2.1 - Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu uso.	Facer as estimacións oportunas valorando utilidade		X		0.7 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA
MT-B1.3	MTB1.3.1 - Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias idóneas para cada caso.	Comprensión e resolución problemas.	X	X	X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CSIEE CAA
MT-B1.3	MTB1.3.2 - Iniciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, tanto no estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.	Interpretación de los problemas aplicando a lóxica.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA CCL
MT-B1.4	MTB1.4.1 - Toma decisións nos procesos de	Realizar problemas sabendo sacar fruto dos seus resultados.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas.	CMCT CAA

	resolucións de problemas valorando as consecuencias destas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.						INSTRUMENTOS: Exposición dun tema.	CSIEE
MT-B1.5	MTB1.5.1 - Iníciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	Realizar problemas con instrumentos da vida cotiá	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCT CAA CSIEE
MT-B2.1	MTB2.1.1 - Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	Recoñecer os números romanos e operar con eles	X			0.7 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CCEC
MT-B2.1	MTB2.1.2 - Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Identificación e resolución de operacións con fraccións, números naturais e decimais.	X	X		0.9 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CAA CCL
MT-B2.2	MTB2.2.1 - Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Recoñecer e empregar de operacións con fraccións, números naturais e decimais.	X	X		0.9 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CAA CCL
MT-B2.2	MTB2.2.2 - Ordena números enteiros,	Equiparar diferentes fraccións .	X	X		0.9 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas.	CMCT

	decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros							INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	
MT-B2.3	MTB2.3.1 - Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	Prever fraccións equivalentes.	X	X		0.9 %		PROCEDEMENTOS: Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Cuestionario aberto.	CMCT
MT-B2.3	MTB2.3.2 - Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	Números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.		X		0.9 %		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT
MT-B2.3	MTB2.3.3 - Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	Clasificar fraccións aplicando número decimal.		X		0.9 %		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación. Diario de clase.	CMCT
MT-B2.4	MTB2.4.1 - Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	Resolver con números dándolle orden as diferentes operacións	X	X	X	0.8 %		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais.	CMCT
MT-B2.4	MTB2.4.2 - Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	Comprensión e resolución problemas utilizando situacións reais.	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CCL
MT-B2.4	MTB2.4.3 - Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	Utilizar diferentes tácticas para a realización de estimacións.		X		0.8 %		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Posta en común.	CMCT CAA

MT-B2.5	MTB2.5.1 - Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	Sumas e restas de fraccións	X	X		0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
MT-B2.5	MTB2.5.2 - Realiza operacións con números decimais.	Producir diversa operacións con números decimais.		X		0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.1 - Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.	Comprensión e resolución de problemas con diferentes operacións.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
MT-B2.6	MTB2.6.2 - Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	Cofecer a posición e a importancia das cifras dos números ata un millón.				0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.3 - Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar.	Reconocer múltiplos e divisores utilizando tablas.	X	X	X	0.7 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.4 - Calcula os primeiros múltiplos dun número dado.	Deducir múltiplos .	X	X	X	0.7 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.5 - Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	Recoñecer os divisores de calquer número hasta 100.	X	X	X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT

MT-B2.6	MTB2.6.6 - Calcula o mcm e o mcd.	Diferenciar o mcm e mcd			X	0.7 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Escala de observación. Caderno de clase.</p>	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.7 - Descompón números decimais atendendo o valor de posición das súas cifras.	Analizar números decimais considerando a posición das cifras			X	0.9 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CMCT
MT-B2.6	MTB2.6.8 - Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	Estratexias de cálculo mental.	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CMCT CAA
MT-B2.6	MTB2.6.9 - Estima e redondea o resultado de un cálculo valorando a resposta.	Valorar os resultados de los difentes calculos que realicen.	X			0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea.</p>	CMCT CAA
MT-B2.7	MTB2.7.1 - Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construindo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	Comprensión e resolución problemas utilizando a lóxica.	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Posta en común.</p>	CMCT CAA CCL CSIIE
MT-B2.7	MTB2.7.2 - Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e	Exposición de problemas, cambiando enunciados e interpretando os resultados dos mesmos.	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Posta en común.</p>	CMCT CAA CCL CSIIE

	interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.							
MT-B3.1	MTB3.1.1 - Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	Coñecer o sistema métrico decimal.			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CCL CAA
MT-B3.1	MTB3.1.2 - Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	Utilizar a medida adecuada en cada caso.		X	X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas INSTRUMENTOS: Diario de clase. Exposición dun tema.	CMCT CAA
MT-B3.2	MTB3.2.1 - Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT
MT-B3.2	MTB3.2.2 - Expressa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	Manifestar en forma simple a medición da lonxitude, capacidade e masa			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CMCT
MT-B3.2	MTB3.2.3 - Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	Clasificar as medidas de unha mesma magnitude			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B3.2	MTB3.2.4 - Compara	Que sepan clasificar as figuras			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CMCT

	superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.	planas.					produccións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Produccións plásticas. Diario de clase.	
MT-B3.3	MTB3.3.1 - Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.	Hacer los diferentes cambios cas horas, minutos e segundos			X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Cuestionario aberto.	CMCT
MT-B3.4	MTB3.4.1 - Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.	Recoñecer o ángulo			X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B3.4	MTB3.4.2 - Mide ángulos usando instrumentos convencionais.	Utizar diferentes utensilios para medir ángulos			X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT
MT-B3.5	MTB3.5.1 - Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando? e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	Solventar problemas de medida.			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA CSIEE
MT-B4.1	MTB4.1.1 - Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice?	Saber interpretar ángulos.			X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Produccións plásticas.	CMCT
MT-B4.1	MTB4.1.2 - Traza unha figura plana simétrica	Dibujar figuras planas.			X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CMCT

	doutra respecto dun eixe.						INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Producións plásticas.	
MT-B4.1	MTB4.1.3 - Realiza ampliacións e reducións.	Realiza ampliacións e reducións				0.7 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT
MT-B4.2	MTB4.2.1 - Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	Área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT
MT-B4.2	MTB4.2.2 - Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	Área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CAA
MT-B4.3	MTB4.3.1 - Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular	Os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CMCT
MT-B4.3	5º-MTB4.3.2 - Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras.	Figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CMCT
MT-B4.4	MTB4.4.1 - Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos	Solucion a diferentes problemas xeométricos.			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA CCL CSIEE

	contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.							
MT-B4.4	MTB4.4.2 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo	Pensar e utilizar estratexias para levar a cabo diferentes problemas xeométricos.			X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCT CAA
MT-B5.1	MTB5.1.1 - Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	Cofecer a media aritmética, a moda e o rango.			X	0,8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CAA
MT-B5.1	MTB5.1.2 - Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	Interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais,			X	0,8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CMCT CAA
MT-B5.2	MTB5.2.1 - Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficos estatísticas.	Opinar e por en común as diferentes gráficos.			X	0,8 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCT CAA CCL
MT-B5.3	MTB5.3.1 - Identifica situacións de carácter aleatorio.	Identifica situacións aleatorias			X	0,8 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT

MT-B5.3	MTB5.3.2 - Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías?).	Hacer estimaciones con xogos...			X	0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Xogos de simulación e dramáticos.</p>	CMCT CAA
MT-B5.4	MTB5.4.1 - Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios?), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización.	Razoar problemas sinxelos relacionados coa estatística e probabilidade			X	0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.</p>	CMCT CAA CCL CSIEE
MT-B5.4	MTB5.4.2 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolverlo.	Pensar e argumentar os diferentes resultados dados dos problemas de contidos estadísticos.	X	X	X	0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas. Posta en común.</p>	CMCT CAA CCL CSIEE

**Concreci3n metodol3gicas
que require a materia**

Traballárase de xeito competencial na aula

As matemáticas teñen un **carácter instrumental**, polo tanto, son indispensables para adquirir coñecementos posteriores, especialmente os da área tecnolóxica e científica. Por iso, será moi importante que os alumnos se afagan a presentar e razoar os seus traballos de forma clara e estruturada.

Necesitamos adestrar de xeito sistemático os procedementos que conforman a estudo da materia. Se ben a finalidade da área é adestrar o razoamento lóxico mediante a resolución de problemas, necesitamos dotar os alumnos de ferramentas para poder desenvolver este aspecto. Para iso necesitamos certo grao de **adestramento individual e traballo reflexivo** de procedementos básicos da materia: algoritmos de cálculo, propiedades, linguaxe matemática, operacións, cálculo mental...

Nalgúns aspectos da área, sobre todo naqueles que pretenden o uso sistemático de procesos de razoamento lóxico, o **traballo en grupo colaborador** achega, ademais do adestramento de habilidades sociais básicas e enriquecemento persoal desde a diversidade, unha ferramenta perfecta para discutir e afondar en contidos dese aspecto. Por outra banda, cada alumno parte dunhas potencialidades que definen as súas intelixencias predominantes, enriquecer as tarefas con actividades que se desenvolvan desde a **teoría das intelixencias múltiples** facilita que todos os alumnos poidan chegar a comprender os contidos que pretendemos adquirir para o desenvolvemento dos obxectivos de aprendizaxe.

Na área de Matemáticas é indispensable a **vinculación a contextos reais**, así como xerar posibilidades de aplicación dos contidos adquiridos. Para iso, as tarefas competenciais facilitan este aspecto, que se podería complementar con proxectos de aplicación dos contidos.

A **manipulación de materiais** debe ser unha constante na actividade matemática, así como, o acceso ás novas tecnoloxías. Permitindo que o alumno estableza vínculos reais entre os coñecementos matemáticos e o seu día a día.

Materiais e recursos didáticos

A máis do material funxible común (cadernos, rotuladores, ceras, compases, regras, escuadra, cartabón , metros, distintos tipos de papeis,...) empregaremos:

- Instrumentos de medidas de peso, lonxitude, capacidade e tempo.
- libro do alumno para a área de Matemáticas E.P.
- A proposta didáctica para Matemáticas E.P.
- Os recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades de reforzo, de ampliación e de avaliación.
- Os cadernos complementarios ao libro do alumno.
- libro dixital.
- CD que vai canda a proposta didáctica.
- material de aula correspondente a este curso conta con 6 murais: criba de Eratóstenes, fraccións, operacións con fraccións, unidades de medida, clasificación de triángulos e cuadriláteros, e áreas e perímetros.

Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:

- Taboleiro dixital.
- Os ordenadores da aula de informática
- CD-ROM de recursos didácticos
- Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
- CD de actividades e xogos educativos interactivos de reforzo e ampliación
- Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarlles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de prever e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudiadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe.

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:

1. Escribe el nombre de los siguientes números.

1.000.045:

25.884:

465.798:

5.241.300:

a) Ordénalos de mayor a menor:

b) Di que orden de unidades expresa en cada número la cifra 5:

2. Escribe los 5 primeros números pares siguientes a 5.843.

3. Andrés quiere comprar una caja de acuarelas de 32 €. Con sus ahorros no tiene bastante y su madre le da 17 € que le faltan. ¿Cuánto tiene ahorrado Andrés?

4. Realiza estas restas y haz la prueba:

a) $47.250 - 25.649 =$

b) $37.000 - 9.370 =$

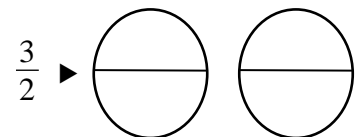
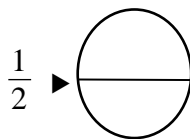
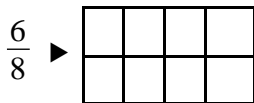
5. Haz las siguientes multiplicaciones:

a) $627 \square\square 109 =$

b) $1.025 \square\square 750 =$

6. El repartidor de periódicos ha dejado 9 ejemplares en cada portal de la calle. En total llevaba 100 periódicos. ¿Cuántos portales ha recorrido? ¿Le sobró algún periódico?

7. En cada caso, colorea la parte que se indica.

8. $300 \text{ ma} \frac{1}{2} \text{ nas.}$

Calcula de

9. Señala la parte entera y la parte decimal de cada uno de los siguientes números:

2,27

0,03

18,45

3,8

Escribe con palabras cada número

10. Completa.

Instrumentos de evaluación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO

OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fose da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.

- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.
- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA OS ALUMNOS:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Crterios de Promoci3n

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos os Indicadores mínimos de logro correspondente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN MATEMÁTICAS

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade e ao final do trimestre • Preguntas orais
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escrita • Participación • Esforzo • Colaboración	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

Objetivos da área

1. Fomentar a percepción e a interpretación persoal dos estados de ánimo, as emocións e os sentimentos propios e alleos integrando as características físicas e as calidades persoais para incrementar a satisfacción persoal.
2. Desenvolver o autocontrol de forma autónoma, afrontar as dificultades e emprender accións salvando os problemas e superando os sentimentos negativos que experimenta.
3. Participar en tarefas colaboradoras desafiantes que promovan a motivación e o afán por conseguir logros persoais e grupais e desenvolvendo ao máximo o seu potencial.
4. Adquirir habilidades de organización para a realización de tarefas escolares que promovan a responsabilidade.
5. Coñecer pautas básicas de actuación para previr accidentes no fogar e aplicarse os primeiros auxilios a si mesmo en situacións cotiás.
6. Aprender a utilizar estratexias de comunicación non verbal, integrándoas dentro da mensaxe verbal que se intenta transmitir establecendo unha conexión entre ambas as dúas linguaxes.
7. Crear ideas e opinións sobre cuestións diversas a partir das ideas achegadas por outras persoas.
8. Utilizar o pensamento de perspectiva e as habilidades de escoita, tales como o reforzo, a reestruturación e o reflexo de sentimentos, para comprender os demais.
9. Recoñecer prexuízos culturais a través do coñecemento, a resolución e a creación de dilemas morais.
10. Analizar diversas formas de discriminación que permitan interiorizar as directrices da Declaración Universal dos Dereitos Humanos en canto á igualdade entre homes e mulleres, a repartición de tarefas no fogar e o coidado familiar.
11. Comportarse de acordo coas normas de convivencia establecidas implicándose na xestión democrática destas.
12. Comunicar pensamentos, criterios e propósitos persoais de forma positiva utilizando diferentes estratexias de cooperación.
13. Experimentar actitudes de colaboración e axuda entre iguais para desenvolver un grao de confianza mutua e a solidariedade que asegure a boa convivencia.
14. Resolver situacións de conflito, a través da mediación non formal, utilizando a oportunidade de aprendizaxe e de crecemento persoal que nos brinda o conflito.
15. Coñecer e expresar aquelas características e valores cívicos máis importantes da sociedade democrática, que aseguran os principios de convivencia da Constitución española.
16. Tomar conciencia da importancia de participar, exercendo os dereitos e os deberes que afectan á participación.
17. Establecer conexións entre a publicidade e o consumo reflexionando sobre a influencia que exerce a primeira sobre o segundo.

Secuenciación e temporalización dos estándares

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Básica de Adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Valores Sociais e Cidadáns (VSC)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
						% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
VSC-B1.1	VSCB1.1.1 - Actúa de forma respectable e digna.	Respecta aos seus compañeiros/as	X	X	X	4 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSCCSI EE
VSC-B1.2	VSCB1.2.1 - Utiliza, de xeito guiado, estratexias de reestruturación cognitiva.	Emprega diferentes extratexias cognitivas	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CAA
VSC-B1.2	VSCB1.2.2 - Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos.	Autocontrólase e resolve os conflitos de forma pacífica	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B1.2	VSCB1.2.3 - Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Expresa os propios sentimentos e respecta ós compañeiros/as en todas as actividades	X	X	X	3 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE CCL
VSC-B1.3	VSCB1.3.1 - Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos	Traballa de forma correcta individual e colectivamente acadando os obxectivos das actividades	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE

VSC-B1.3	VSCB1.3.2 - Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas, expresando propostas de mellora.	Autoavaliase e trata de mellorar cos seus erros	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSCCA ACSIEE
VSC-B1.4	VSCB1.4.1 - Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	É creativo e analiza con detenemento as tarefas	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B1.4	VSCB1.4.2 - Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Ten boa seguridade á hora de facer as tarefas e un bo autoconceito	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B1.5	VSCB1.5.1 - Identifica, define problemas sociais e cívicos e achega solucións potencialmente efectivas.	Identifica diferentes problemas da materia e trata de dar solucións	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B1.5	VSCB1.5.2 - Define e formula claramente problemas de convivencia e achega solucións potencialmente efectivas.	Coñece os diferentes problemas e trata de achegar solucións a eles	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCL
VSC-B1.6	VSCB1.6.1 - Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	Coñece e analiza os inconvenientes e as vantaxes á hora de tomar decisións	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CSIEE
VSC-B2.1	VSCB2.1.1 - Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións.	Emprega de forma correcta os conceptos e o vocabulario nas tarefas	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSA
VSC-B2.1	VSCB2.1.2 - Emprega a	Desenvólvese correctamente nas	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais	CCL

	comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais e debates.	exposicións orais					cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CAA CSIEE
VSC-B2.2	VSCB2.2.1 - Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	Dialoga e debate con coherencia	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC
VSC-B2.2	VSCB2.2.2 - Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	Coopera cos compañeiros/as e respecta os turnos de palabra	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSC CSIEE
VSC-B2.2	VSCB2.2.3 - Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Traballa en grupo de forma cooperativa	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CAA CSIEE CSC CCL
VSC-B2.3	VSCB2.3.1 - Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	Debate e aporta intervencións respectando os turnos de palabra dos compañeiros/as	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC
VSC-B2.3	VSCB2.3.2 - Comparte sentimentos durante o diálogo	Exprésase correctamente cos compañeiros e compañeiras	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSC CSIEE
VSC-B2.3	VSCB2.3.3 - Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	Dialoga de forma correcta	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSC CL CSC
VSC-B2.3	VSCB2.3.4 - Recoñece os elementos que bloquean a comunicación	Coñece e evita elementos que bloquean as conversas	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCL CSC CL CSC

	en diferentes situacións.						INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	
VSC-B2.4	VSCB2.4.1 - Realiza unha defensa tranquila e respectuosa das posicións persoais.	Intervén de forma correcta e respectuosa ante o alumnado	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC CSIEE
VSC-B2.4	VSCB2.4.2 - Emprega a linguaxe positiva.	Emprega unha linguaxe positiva	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSC
VSC-B2.5	VSCB2.5.1 - Infíre, de xeito guiado, e dá o sentido adecuado á expresión das demais persoas.	Expón e deixa expoñer gardando os turnos de palabra	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC
VSC-B2.5	VSCB2.5.2 - Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	Coñece e destaca os aspectos comúns das diferentes intervencións	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC
VSC-B2.6	VSCB2.6.1 - Interacciona con empatía.	Interacciona con empatía	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CCL CSIEE
VSC-B2.6	VSCB2.6.2 - Emprega diferentes habilidades sociais.	Emprega algunha habilidade social	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC
VSC-B2.7	VSCB2.7.1 - Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais.	Coñece e respeta a diversidade cultural	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC
VSC-B2.8	VSCB2.8.1 - Forma parte activa das dinámicas do grupo	Intervén nas dinámicas da clase	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B2.8	VSCB2.8.2 - Establece	Comunicase de forma afectiva cos	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación	CSC

	e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	seus compañeiros/as					sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSIEE
VSC-B2.8	VSCB2.8.3 - Conseguir a aceptación dos compañeiros e compañeiras.	Os compañeiros e compañeiras respétano/a	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC CSIEE
VSC-B2.8	VSCB2.8.4 - Expón en historias creativas as características da relación da amizade.	Expón historias onde se pon en valor a amizade	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CSC CCEC CD CAA
VSC-B3.1	VSCB3.1.1 - Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Desenvolve e colabora nos proxectos de clase	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CSC CSIEE
VSC-B3.1	VSCB3.1.2 - Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Mantén unha actitude aberta cara aos demais	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CSIEE
VSC-B3.2	VSCB3.2.1 - Amosa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Ten unha actitude positiva de cara ó aprendizaxe	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CAA CSIEE CSC
VSC-B3.2	VSCB3.2.2 - Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	Apóiase nos compañeiros/as iguais.	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CAA CSIEE CSC
VSC-B3.2	VSCB3.2.3 - Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Respeto as regras sempre	X	X	X	2 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico	CSC

							(anecdótico).	
VSC-B3.3	VSCB3.3.1 - Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social.	Apoia e dálle importancia as normas sociais	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CCL CSC
VSC-B3.3	VSCB3.3.2 - Participa na elaboración das normas da aula.	Participa nas elaboración das normas da aula	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CCL CSC
VSC-B3.3	VSCB3.3.3 - Respecta as normas do centro escolar	Respeita as normas do centro escolar	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Escala de observación. Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC
VSC-B3.4	VSCB3.4.1 - Resolve os conflitos de modo construtivo.	Resolve conflitos	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC CSIEE
VSC-B3.4	VSCB3.4.2 - Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	Media nos conflitos reais e simulados de forma respectuosa	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).</p>	CSC CSIEE
VSC-B3.4	VSCB3.4.3 - Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	Manexa unha linguaxe correcta nas diferentes intervencións na clase	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CCL CSC
VSC-B3.4	VSCB3.4.4 - Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	Analiza as emocións e sentimentos nos diferentes conflitos	X	X	X	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común.</p>	CSC CSIEE

VSC-B3.5	VSCB3.5.1 - Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social.	Posee sentido da responsabilidade social e da xustiza	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CAA CSC
VSC-B3.5	VSCB3.5.2 - Identifica e analiza criticamente desigualdades sociais.	Identifica criticamente as desigualdades sociais	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.5	VSCB3.5.3 - Describe condutas solidarias.	Recoñece e indica condutas solidarias	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCL
VSC-B3.6	VSCB3.6.1 - Amósase xeneroso no seu contorno próximo.	Amósase xeneroso cos compañeiros /as	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC
VSC-B3.6	VSCB3.6.2 - É capaz de sensibilizar sobre causas altruistas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	Recoñece e explica diferentes causas altruistas		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC CSIEE
VSC-B3.6	VSCB3.6.3 - Colabora en causas altruistas en colaboración coa comunidade educativa	Traballa e colabora en causas altruistas que se levan a cabo na escola		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.7	VSCB3.7.1 - Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado.	Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC
VSC-B3.7	VSCB3.7.2 - Realiza xuízos morais, de xeito guiado, de situacións escolares.	Realiza xuízos morais na clase e de forma guiada	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.7	VSCB3.7.3 - Xustifica as súas actuacións en	Xustifica e debate sobre as súas propias actuacións na sociedade	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CSC CSIEE

	base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.							INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	
VSC-B3.8	VSCB3.8.1 - Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos.	Argumenta sobre o carácter universal dos dereitos humanos	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CCL
VSC-B3.8	VSCB3.8.2 - Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica.	Recoñece e defende que todas as persoas gocen de dereitos básicos	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CCL
VSC-B3.8	VSCB3.8.3 - Axuiza criticamente as circunstancias de persoas que viven en situacións de privación dos dereitos básicos.	Critica as situacións nas que as persoas non gozan de dereitos básicos	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.9	VSCB3.9.1 - Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.	Recoñece e explica a importancia de poseer e garantir a igualdade de dereitos	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CCL CCEC CSC
VSC-B3.9	VSCB3.9.2 - Descubre e axuiza criticamente casos próximos de desigualdade e discriminación.	Critica aseveradamente os casos de desigualdade e discriminación de calquera tipo que sexa	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.10	VSCB3.10.1 - Axuiza	Critica aseveradamente a dalta de	X	X	X	1 %		PROCEDEMENTOS: Intercambios orais	CSC

	criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	respecto á igualdade de xénero					cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSIEE
VSC-B3.10	VSCB3.10.2 - Colabora con persoas doutro sexo en diferentes situacións escolares.	Colabora con persoas doutro sexo en diferentes situacións escolares	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B3.10	VSCB3.10.3 - Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	Realiza diferentes actividades independentemente do seu sexo	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B3.11	VSCB3.11.1 - Reflexiona sobre os dereitos e deberes da Constitución Española.	Coñece e valora os dereitos e deberes da Constitución Española	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC
VSC-B3.11	VSCB3.11.2 - Expresa a importancia de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás do seu contorno.	Coñece a importancia de cumprir os dereitos e deberes dos cidadáns	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL
VSC-B3.11	VSCB3.11.3 - Participa no benestar da contorna próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	Respeto os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás da contorna	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CSIEE
VSC-B3.12	VSCB3.12.1 - Expresa as notas características da convivencia democrática.	Exprésa as características da convivencia democrática	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL
VSC-B3.12	VSCB3.12.2 - Argumenta a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática.	Coñece e respecta os valores cívicos na sociedade democrática	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCL

VSC-B3.13	VSCB3.13.1 - Analiza, explica e expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio.	Recoñece e explica as causas e consecuencias do ser humano na natureza	X	X		1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CSC CSIEE
VSC-B3.13	VSCB3.13.2 - Investiga criticamente a intervención humana no medio ambiente e comunica os resultados.	Traballa sobre as consecuencias da intervención humana na natureza e expresa os resultados	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CSC CAA CSIEE CMCT
VSC-B3.13	VSCB3.13.3 - Argumenta comportamentos de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico e de conservación do medio ambiente.	Expressa actitudes á favor do coidado no medio ambiente		X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL
VSC-B3.14	VSCB3.14.1 - Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	Realiza un uso axeitado das TIC	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CD CSC
VSC-B3.14	VSCB3.14.2 - Coñece o emprego seguro das novas tecnoloxías.	Fai un uso seguro das TIC	X		X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CD CSC
VSC-B3.15	VSCB3.15.1 - Colabora en campañas escolares sobre a importancia e a promoción do respecto das normas de educación viaria.	Colabora e coñece diferentes campañas a favor da seguridade viaria	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE
VSC-B3.15	VSCB3.15.2 - Analiza información na prensa en relación cos accidentes de tráfico.	Recoñece información xornalística sobre os accidentes de tráfico	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL CMCT CD
VSC-B3.15	VSCB3.15.3 - Investiga	Investiga sobre as causas de	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CSC CD

	sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías.	accidente viarios coa axuda das TIC					producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CAA
VSC-B3.15	VSCB3.15.4 - Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CSC CCL CMCT CD
VSC-B3.16	VSCB3.16.1 - Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	Cofece e participa en traballos de sensibilización sobre os accidentes de tráfico	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CSIEE CAA CMCT
VSC-B3.16	VSCB3.16.2 - Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	Reflexiona sobre como evitar os accidentes de tráfico	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rexistro anecdótico (anecdótico).	CSC CCL
VSC-B3.16	VSCB3.16.3 - Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	Explica diferentes formas de como evitar os accidentes de tráfico	X	X	X	1 %	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CSC CCL CSIEE

**Concreci3ns metodol3gicas
que require a materia**

A acción docente na área de Valores Sociais e Cívicos terá en especial consideración as seguintes recomendacións:

- Crear unha atmosfera adecuada para o crecemento persoal do alumnado.
- Proporcionarlles experiencias que lles axuden a crecer como persoas explicándolles as consecuencias positivas e negativas dos seus actos.
- Propiciar unha organización flexible e democrática da aula en que prevalezan as actividades en grupo fronte ás individuais (dinámicas de grupo, aprendizaxe cooperativa, etc.).
- Realizar de maneira habitual dramatizacións e a técnica de *role-playing* en que os alumnos se enfronten a situacións e personalidades distintas á súa para, posteriormente, reflexionar sobre os comportamentos e emocións que xeran ditas situacións.
- Valorar o xogo como elemento potenciador da aprendizaxe en situacións diversas.
- Crear un clima de seguridade en que o alumnado se sinta cómodo, tanto cos compañeiros, como co profesorado.
- Proporcionar estratexias que melloren a escoita activa, a empatía, o respecto e a tolerancia, contribuíndo deste modo á mellora da convivencia.
- Utilizar o conto como punto de partida para a comprensión e expresión de diferentes emocións.
- Realizar traballos de investigación, tanto de forma individual como en grupo, sobre distintas temáticas relacionadas cos dereitos do neno, os dereitos humanos ou a Constitución española.
- Priorizar o uso das novas tecnoloxías na busca de información, a realización das tarefas e a presentación das mesmas.
- Incluír sistematicamente prácticas orais, como exposicións ou debates previamente preparados, na actividade cotiá da aula nos que, de maneira cooperativa, se traballe a análise e a expresión e interpretación de pensamentos, sentimentos e feitos en distintos contextos sociais e culturais, así como o uso da linguaxe para regular a conduta e relacionarse cos demais.
- Desenvolver tarefas orientadas por valores socialmente admitidos, nun clima de convivencia acolledor, estimulante e educativo.

Materiais e recursos didáticos

Vídeos, cancións, contos.

- Encerado tradicional ou dixital.
- Folios ou cartolinas pequenas e grandes.
- Lapis de cores e rotuladores.
- Tesoiras e pegamento.
- Reprodutor de CD e música variada.
- Posits.

Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:

- Taboleiro dixital.
- Os ordenadores da aula de informática
- CD-ROM de recursos didácticos
- Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
- Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

**Deseño da avaliación inicial e medidas
individuais ou colectivas que se poidan
adoptar como consecuencia dos seus
resultados**

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de previr e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe.

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:

1.- Explica con tus propias palabras los siguientes sentimientos: tristeza, miedo, alegría, vergüenza.

2.- completa las siguientes oraciones:

Aceptándonos como somos, estamos más..... y hacemos más felices a .....

3.- ¿Qué conseguiremos poniéndonos metas personales?

4.- ¿Cómo es una persona tolerante? ¿Y una persona intolerante?

5.- Explica cómo debemos comportarnos con las personas que son muy diferentes de nosotros.

---

6 -De estas palabras elige las que te parezcan positivas para lograr un mundo más justo: "sexismo", "comprensión", "xenofobia", "aprecio", "empatía".

7.-Cómo podemos colaborar en casa para que no haya desigualdad entre hombres y mujeres.

8.- ¿Qué debemos hacer cuando conocemos una situación de acoso escolar?

9.- ¿Cómo se llama la forma de gobierno de nuestro país? ¿Cuál crees que es su principal característica?

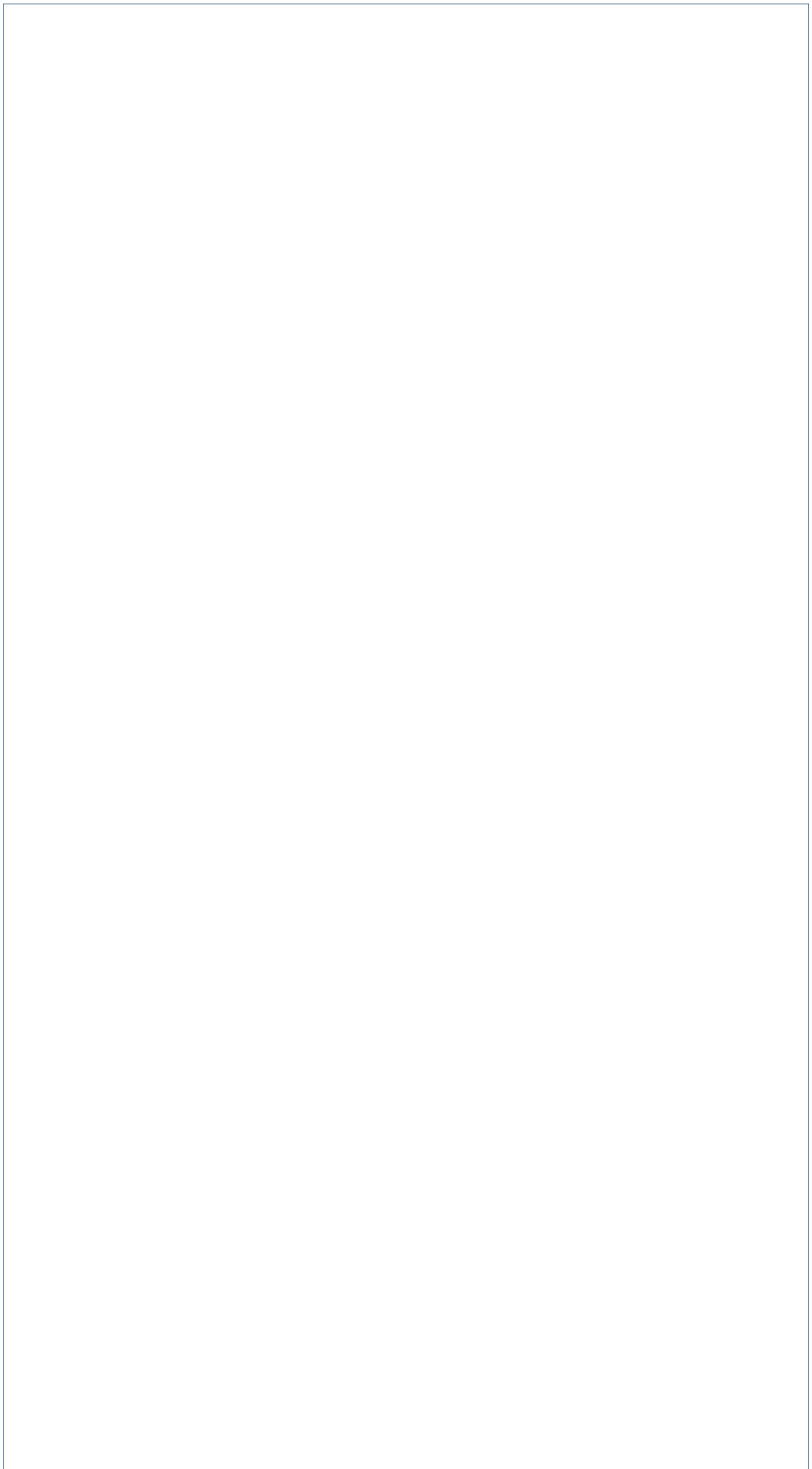

10.- Nombra cuatro valores importantes en una sociedad democrática.

Una vez realizada la evaluación inicial, modificarse la programación para adaptarla a los conocimientos e características de los alumnos.

Instrumentos de evaluación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO

OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fose da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.
- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.
- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA OS PAIS:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Crterios de Promoci3n

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos os Indicadores mínimos de logro correspondente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de traballos escritas en cada unidade • Preguntas orais
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno 	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escoita • Participación • Esforzo • Colaboración 	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

LINGUA GALEGA E LITERATURA

Objetivos da área

1. Comprender de forma oral tendo en conta as características das diferentes situacións de comunicación.
2. Utilizar de forma axeitada os aspectos normativos da lingua.
3. Potenciar o uso creativo da lingua.
4. Expresar con claridade, ordenada e coherentemente: vivencias, ideas, observacións, sentimentos, etc.
5. Elixir as formas de comprensión e expresión axeitadas ás diferentes situacións e intencións comunicativas.
6. Valorar e aceptar as achegas propias e as dos demais, respectando as normas do intercambio comunicativo.
7. Extraer información da lectura de textos cunha finalidade previa: seleccionar, rexistrar, buscar, recompilar, procesar a información.
8. Comprender textos escritos e outros realizados con signos de diferentes códigos, en diferentes contextos.
9. Coñecer e utilizar o valor da lectura como unha actividade indispensable e insubstituíble para ampliar o coñecemento como un elemento de entretemento e diversión, gozo, información, resolución de problemas, enriquecemento cultural.
10. Producir textos escritos propios da vida social da aula, como modelo de comunicar coñecementos, experiencias e necesidades (normas, notas, cartas, avisos...), de acordo coas características propias destes textos.
11. Redactar diversos tipos de texto: contos, redaccións, descricións, cartas, entrevistas, normas, poemas, adiviñas, trabalinguas, escritos incorporando as TIC...
12. Gozar coa elaboración e produción de textos escritos seguindo as normas e pautas básicas de ortografía, sintaxe, vocabulario...
13. Buscar, recoller e procesar información mediante o emprego eficaz da lingua.
14. Coñecer a estrutura dos textos propios do ámbito académico-escolar (resumos, descricións, explicacións...), e aplicar estes coñecementos á comprensión e produción de textos para coñecementos, experiencias e necesidades persoais.
15. Manexar de forma eficaz os recursos aprendidos para aplicarlos correctamente en todas as demais áreas que conforman o currículo, sendo conscientes do uso efectivo da lingua na súa aprendizaxe persoal e comunicación.
16. Utilizar, de xeito dirixido, as Tecnoloxías da Información e a Comunicación –TIC– e os diferentes tipos de bibliotecas (de aula, de centro e de localidade) mostrando respecto

polas súas normas de funcionamento, coa finalidade de obter información e modelos para a composición escrita.

17. Compoñer textos de información e de opinión propios dos medios de comunicación social sobre acontecementos que resulten significativos, utilizando soportes do ámbito escolar: rede WIFI, Notebook e páx. WEB do colexio e da localidade.
18. Saber utilizar distintas fontes de información para a elaboración de traballos e transmitir a información en distintos soportes, extraendo destas o seu máximo rendemento.
19. Desenvolver o gusto literario e a capacidade estética, de maneira que facilite a comprensión e expresión de ideas e sentimentos.
20. Explorar e aplicar as posibilidades expresivas básicas da lingua oral e escrita, adquirindo seguridade nas propias habilidades comunicativas e usos persoais da linguaxe.
21. Compoñer por escrito, de forma cada vez máis complexa, ordenada e coherente, ideas, vivencias, sentimentos, feitos reais e fantásticos, tanto en prosa coma en verso.
22. Coñecer, de xeito xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.
23. Identificar, de maneira global, as diferenzas lingüísticas das variedades da lingua galega e recoñecer a estándar como variante unificadora.
24. Valorar estas variedades lingüísticas como elemento enriquecedor da lingua.
25. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que coñece ou está a aprender o alumnado, evitando as interferencias entre elas.
26. Analizar o valor da lingua como instrumento de transmisión de diferentes valores.
27. Desenvolver o hábito e o gusto pola lectura, dedicándolle parte do tempo libre dispoñible.
28. Ler en voz alta e en silencio e utilizar a lectura como medio de diversión, gozo e de aprendizaxe.

Secuenciación e temporalización dos estándar de aprendizaxe

TEMPORALIZACIÓN, PONDERACIÓN E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN DOS ESTÁNDARES DO CURSO

CURSO	Educación Básica de Adultos		
NIVEL	NIVEL II	ÁREA	Lingua Galega (LG)

Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T 1	T 2	T 3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN		C.C.
			% de peso	% de peso	% de peso	% peso no curso	Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
LG-B1.1	LG-B1.1.1 - Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo.	Resume textos sinxelos dos medios de comunicación.	X 1.61%	X 1%	X 0.89%	0.93 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B1.1	LGB1.1.2 - Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión.	Entende o significado literal dun texto oral sinxelo.	X 1.04%	X 0.65%	X 0.57%	0.6 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC
LG-B1.2	LGB1.2.1 - Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	Selecciona a información procedente dos medios audiovisuais e dixitais.	X 1.61%	X 1%	X 0.89%	0.93 %	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Exposición dun tema. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	CCL CD CAA CSC
LG-B1.2	LGB1.2.2 - Elabora	Constrúe textos orais sinxelos	X	X	X	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CCL CD

	textos orais sinxelos imitando modelos de calquera medio de comunicación.	imitando modelos.	0.99%	0.61%	0.54%		producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CAA CSIEE
LG-B1.3	LGB1.3.1 - Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	Capta a retranca e a ironía oralmente.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B1.4	LGB1.4.1 - Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	Comprende e intervén nunha conversa.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSC CSEIEE
LG-B1.4	LGB1.4.2 - Sigue unha exposición da clase e extrae, de xeito global, as ideas máis destacadas.	Extrae as ideas máis destacadas dunha exposición na clase.	X 1.91%	X 1.18%	X 1.05%	1.1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B1.4	5º-LGB1.4.3 - Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	Constrúe pequenas exposicións orais na aula.	X 1.39%	X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSIEE CAA
LG-B1.4	LGB1.4.4 - Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSIEE CAA

LG-B1.4	LGB1.4.5 - Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	Recoñece o grao de formalidade dunha comunicación.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B1.5	LGB1.5.1 - Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper	Respecta as intervencións dos compañeiros/as.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo. Posta en común.	CCL CSC
LG-B1.5	LGB1.5.2 - Respecta as opinións dos e das demais.	Aprecia as opinións dos e das demais.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo. Posta en común.	CCL CSC
LG-B1.6	LGB1.6.1 - Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	Pondera as quendas de palabra .	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo. Posta en común.	CCL CSC CAA
LG-B1.6	LGB1.6.2 - Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	Considera as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e emprega a lingua galega en calquera situación de oralidade e ámbito.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo. Posta en común.	CCL CSC CCEC
LG-B1.6	LGB1.6.3 - Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao	Apoia con xestos o seu discurso.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos	CCL CSC CCEC

	discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión.						alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	
LG-B1.6	LGB1.6.4 - Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	Pronuncia e entoa axeitadamente.	X 1.39%	X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC
LG-B1.6	LGB1.6.5 - Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	Intervén na conversa	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC CAA
LG-B1.7	LGB1.7.1 - Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	Presenta un discurso oral coherente e adecuado á súa idade.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CAA
LG-B1.7	LGB1.7.2 - Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados.	Constrúe discursos orais sinxelos.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B1.7	LGB1.7.3 - Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	Usa o rexistro axeitado a cada contexto.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSC

LG-B1.7	LGB1.7.4 - Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	Presenta unha oralidade axeitada e fluída.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC
LG-B1.8	LGB1.8.1 - Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación.	Realiza textos sinxelos propios.	X 1.74%	X 1.08%	X 0.95%	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL CD CAA CSIEE CSC
LG-B1.9	LGB1.9.1 - Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	Fai uso da mirada e postura corporal para reforzar as súas producións orais.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC CSC CAA
LG-B1.10	LGB1.10.1 - Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	Respecta as ideas dos demais e traballa en grupo.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo. Posta en común.</p>	CCL CAA CSIEE
LG-B1.11	LGB1.11.1 - Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	Aмосa interese pola pronuncia e entonación adecuadas.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CAA CCEC CSIEE
LG-B1.12	LGB1.12.1 - Usa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista.	Utiliza unha linguaxe non sexista.	X 1.41%	X 0.87%	X 0.77%	0.81 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba</p>	CCL CSC

							obxectiva.	
LG-B1.12	LGB1.12.2 - Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	Emprega unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	X 1.41%	X 0.87%	X 0.77%	0.81 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL CSC
LG-B1.13	LGB1.13.1 - Recoñece textos orais sinxelos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega.	Identifica textos orais sinxelos das diferentes variedades dialectais .	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC
LG-B1.13	LGB1.13.2 - Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	Pon en valor as diferenzas dialectais orais.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CSC CCEC
LG-B1.14	LGB1.14.1 - Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación...	Harmoniza a lingua galega oral con calquera contexto profesional.			X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC
LG-B1.14	LGB1.14.2 - Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	Dálle importancia á lingua galega para conversas.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC CSC
LG-B2.1	LGB2.1.1 - Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	Entende textos procedentes dos medios de comunicación social .	X 1.77%	X 1.1%	X 0.97%	1.02 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba</p>	CCL CD CSC

							obxectiva.	
LG-B2.1	LGB2.1.2 - Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo).	Recoñece as ideas principais e secundarias dun texto.		X 1.72%	X 1.52%	1.6 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LG-B2.1	LGB2.1.3 - Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	Reune información dun texto sinxelo deducindo o significado polo contexto.		X 1.4%	X 1.24%	1.3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA CSIEE
LG-B2.1	LGB2.1.4 - Interpreta, personificacións, hipérbolos, ironías e dobres sentidos en textos.	Entende algúns recursos literarios.		X 1.29%	X 1.14%	1.2 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA CSIEE
LG-B2.1	LGB2.1.5 - Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas).	Recoñece algúns mecanismos de cohesión dun texto.			X 0.95%	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL
LG-B2.1	LGB2.1.6 - Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferenza, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente.	Distingue a opinión da publicidade de carácter bastante evidente.	X 1.91%	X 1.18%	X 1.05%	1.1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA
LG-B2.1	LGB2.1.7 - Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario	Usa o dicionario.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p>	CCL CAA CSIEE

	que atopa nos textos.						INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	
LG-B2.1	LGB2.1.8 - Faj unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	Le con certa fluidez en función das necesidades.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSIEE
LG-B2.2	LGB2.2.1 - Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña.	Entende de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionándoa co texto.	X 1.91%	X 1.18%	X 1.05%	1.1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
LG-B2.3	LGB2.3.1 - Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	Subliña as ideas principais dun texto sinxelo.		X 1.72%	X 1.52%	1.6 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B2.3	LGB2.3.2 - Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias.	Sintetiza as ideas dun texto sinxelo.		X 1.83%	X 1.62%	1.7 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Producións orais. Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B2.3	LGB2.3.3 - Realiza o resumo dun texto sinxelo.	Resume un texto sinxelo.	X 3.13%	X 1.94%	X 1.72%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B2.4	LGB2.4.1 - Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo,	Argumenta o posible contido dun texto sinxelo fixándose no título e nas ilustracións.	X 1.74%	X 1.08%	X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.	CCL CAA CSIEE

	axudándose do título e as ilustracións.						INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Producións orais. Lista de control/cotexo.	
LG-B2.4	LGB2.4.2 - Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	Repasa un texto e marca as palabras clave.	X 1.74%	X 1.08%	X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CAA CSIEE
LG-B2.5	LGB2.5.1 - Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade.	Manexa as tecnoloxías da información para seleccionar a información en textos sinxelos .	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo.	CCL CD CAA
LG-B2.5	LGB2.5.2 - Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade.	Usaas tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo.	CCL CD
LG-B2.5	LGB2.5.3 - Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	Utiliza os dicionarios dixitais.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CD CSIEE
LG-B2.6	LGB2.6.1 - Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	Fai diferentes tipos de lectura.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Lista de control/cotexo.	CCL CSIEE CAA
LG-B2.7	LGB2.7.1 - Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	Descodifica de forma sinxela as palabras.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.	CCL CAA

							INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	
LG-B2.7	LGB2.7.2 - Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	Le textos en voz alta con certa fluidez e precisión.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B2.7	LGB2.7.3 - Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados á súa idade.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B2.7	LGB2.7.4 - Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	Le en voz alta adaptándose a auditorios infantís.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CAA
LG-B2.7	LGB2.7.5 - Fai lecturas dramatizadas de textos.	Fai lecturas dramatizadas de textos sinxelos.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CSC
LG-B2.8	LGB2.8.1 - Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Utiliza e colabora no coidado da biblioteca de aula.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSC
LG-B2.8	LGB2.8.2 - Usa a biblioteca de centro con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Usa e colabora no coidado da biblioteca de centro.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSC

LG-B2.8	LGB2.8.3 - Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía.	Obtén datos das bibliotecas virtuais con certa autonomía.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CD
LG-B2.9	LGB2.9.1 - Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais	Mostra interese pola conservación dos libros físicos e/ou virtuais	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSC
LG-B2.10	LGB2.10.1 - Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación	Interésase pola lectura como fonte de aprendizaxe.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSC CCEC
LG-B2.11	LGB2.11.1 - Selecciona persoalmente as lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades.	Escolle as lecturas que desexa en función das súas necesidades.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Producións orais.	CCL
LG-B2.11	LGB2.11.2 - Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	Expón de maneira sinxela, opinións sobre as lecturas feitas.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CSC CAA CSIEE
LG-B2.12	LGB2.12.1 - Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega.	Recoñee de maneira global, as diferenzas lingüísticas, sinxelas, das variedades da lingua.			X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo. Textos escritos.	CCL CCEC
LG-B2.12	LGB2.12.2 - Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	Estima a lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo. Textos escritos.	CCL CSC CCEC

LG-B3.1	LGB3.1.1 - Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guións.	Prepara o texto antes de comezar a escribir.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos.</p>	CCL CSIEE CAA
LG-B3.1	LGB3.1.2 - Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados.	Constrúe textos sinxelos.	X 2.78%	X 1.72%	X 1.52%	1.6 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Producións orais. Caderno de clase. Textos escritos. Proba obxectiva.</p>	CCL CSIEE CAA
LG-B3.1	LGB3.1.3 - Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	Emprega os signos de puntuación.	X 2.26%	X 1.4%	X 1.24%	1.3 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA CSIEE
LG-B3.1	LGB3.1.4 - Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.	Aplica correctamente as normas acentuación e ortográficas e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.	X 2.78%	X 1.72%	X 1.52%	1.6 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Proba obxectiva.</p>	CCL CSC CCEC
LG-B3.1	LGB3.1.5 - Escribe e presenta textos propios elaborando borradores.	Presenta textos empregando borradores.		X 0.85%	X 0.75%	0.79 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos.</p>	CCL CAA CSIEE
LG-B3.1	LGB3.1.6 - Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	usa o dicionario.	X 1.37%	X 0.85%	X 0.75%	0.79 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p>	CCL CAA CSIEE

							INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	
LG-B3.2	LGB3.2.1 - Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións	Compón en diferentes soportes, textos sinxelos da vida cotiá e académica, imitando modelos.			X 0.75%	0.79 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CD
LG-B3.2	LGB3.2.2 - Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moi sinxelos.	Escribe textos xornalísticos imitando modelos publicitarios moi sinxelos.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC CAA
LG-B3.2	LGB3.2.3 - Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	Elabora diferentes tipos de textos sinxelos seguindo un guión establecido .		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CAA
LG-B3.2	LGB3.2.4 - Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado.	Redacta textos coherentes con algúns elementos básicos de cohesión.			X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC
LG-B3.2	LGB3.2.5 - Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	Recompila textos sinxelos da vida persoal ou dos medios de comunicación.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CAA
LG-B3.3	LGB3.3.1 - Elabora	Constrúe con finalidade informativa			X	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CCL

	textos escritos propios do ámbito académico (questionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información.	textos escritos sinxelos propios do ámbito académico .			0.76%		produccións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CAA CSIEE
LG-B3.4	LGB3.4.1 - Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas.	Produce textos sinxelos combinando linguaxe verbal e non verbal.	X 1.39%	X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
LG-B3.4	LGB3.4.2 - Escribe textos sinxelos de carácter creativo.	Crea textos sinxelos.	X 3.09%	X 1.92%	X 1.7%	1.78 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSIEE
LG-B3.4	LGB3.4.3 - Aprecio polos usos creativos da linguaxe.	Valora os usos creativos da linguaxe.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Textos escritos. Lista de control/cotexo.	CCL CAA CSIEE
LG-B3.5	LGB3.5.1 - Busca e selecciona información en diferentes fontes e soportes dixitais.	Emprega diferentes soportes para obter información.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo.	CCL CD CAA CSIEE
LG-B3.5	LGB3.5.2 - Emprega procesadores de textos con certa autonomía.	Usa o procesador de textos con certa autonomía.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo. Textos escritos.	CCL CD CAA CSIEE

LG-B3.5	LGB3.5.3 - Utiliza, habitualmente, correctores de textos.	Emprega, con certa frecuencia, correctores de textos.		X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo. Textos escritos.</p>	CCL CD CAA CSIEE
LG-B3.5	LGB3.5.4 - Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais	Emprega as TIC, con certa autonomía.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo. Textos escritos.</p>	CCL CD CSIEE
LG-B3.6	LGB3.6.1 - Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	Utiliza recursos gráficos para facilitar a comprensión dos textos.			X 1.29%	1.35 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese. Lista de control/cotexo. Textos escritos. Proba obxectiva.</p>	CCL CD CSIEE
LG-B3.7	LGB3.7.1 - Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado? en calquera soporte.	Ocúpase da presentación dos textos.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Textos escritos.</p>	CCL CD CAA
LG-B3.7	LGB3.7.2 - Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	Aprecia a lingua escrita como medio de comunicación.	X 0.99%	X 0.61%	X 0.54%	0.57 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo. Textos escritos.</p>	CCL CSC
LG-B4.1	LGB4.1.1 - Recoñece	Identifica as diferentes categorías			X	1.68 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CCL

	as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición.	gramaticais pola súa función na lingua.			1.6%		produccións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CAA
LG-B4.1	LGB4.1.2 - Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	Conxuga e usa con corrección as formas verbais.		X 1.34%	X 1.18%	1.24 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.1	LGB4.1.3 - Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	Distingue as sílabas tónica das átonas.	X 1.37%	X 0.85%	X 0.75%	0.79 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.1	LGB4.1.4 - Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo.	Recoñece os diferentes tipos de enunciado			X 0.75%	0.79 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Análise das producións dos Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.1	LGB4.1.5 - Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome.	Comprende e analiza as oracións simples sinxelas.		X 1.94%	X 1.72%	1.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL CAA

LG-B4.2	LGB4.2.1 - Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	Emprega habitualmente as normas de acentuación xerais e diacrítica máis usuais.		X 1.08%	X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CSC CCEC
LG-B4.2	LGB4.2.2 - Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/ix.	Escribe con certa corrección atendendo as regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/ix.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CSC CCEC
LG-B4.3	LGB4.3.1 - Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados.	Aplica os signos de puntuación e valora dos resultados.	X 1.74%	X 1.08%	X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL
LG-B4.3	LGB4.3.2 - Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	Utiliza unha sintaxe sinxela nas súas producións.		X 0.97%	X 0.86%	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL
LG-B4.3	LGB4.3.3 - Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	Adecua a colocación do pronome átono.			X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva. Producións orais.	CCL CSC CCEC
LG-B4.4	LGB4.4.1 - Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade,	Fai uso de conectores básicos entre oracións.			X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.	CCL CAA

	contradición...						INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.Producións orais.	
LG-B4.4	LGB4.4.2 - Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos...	Identifica algunhas anáforas, sinónimos.	X 1.37%	X 0.85%	X 0.75%	0.79 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.5	LGB4.5.1 - Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito..	Recoñece semanticamente o suxeito en oracións sinxelas.	X 1.74%	X 1.08%	X 0.95%	1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.5	LGB4.5.2 - Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra.	Distingue a oración activa da pasiva e fai transformacións.			X 0.86%	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.Producións orais.	CCL CAA
LG-B4.6	LGB4.6.1 - Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.	Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto.		X 1.18%	X 1.05%	1.1 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.	CCL CAA
LG-B4.7	LGB4.7.1 - Usa axeitadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica.	Emprega o dicionario seleccionando a acepción correspondente a cada palabra segundo o contexto.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: INSTRUMENTOS:	CCL CAA CD

LG-B4.7	LGB4.7.2 - Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras.	Forma palabras derivadas e compostas.		X 1.08%	X 0.95%	1 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA
LG-B4.7	LGB4.7.3 - Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas.	Identifica sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas.		X 0.81%	X 0.71%	0.75 %	<p>PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Lista de control/cotexo. Proba obxectiva.</p>	CCL CAA
LG-B4.8	LGB4.8.1 - Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	Sabe, de xeito xeral, as características máis relevantes da lingua galega.		X 0.73%	X 0.65%	0.68 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC
LG-B4.8	LGB4.8.2 - Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	Valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.		X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.</p>	CCL CSC CCEC
LG-B4.9	LGB4.9.1 - Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	Distingue, de forma xeral, as linguas que está a aprender evitando as interferencias.		X 0.84%	X 0.74%	0.78 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.</p>	CCL CCEC
LG-B4.9	LGB4.9.2 - Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	Recoñece diferenzas e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender.		X 0.84%	X 0.74%	0.78 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.</p>	CCL
LG-B1.5	LGB5.1.1 - escoita,	Memoriza e reproduce textos		X	X	0.9 %	PROCEDEMENTOS: Análise das	CCL

	memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos,cantigas) e da literatura galega en xeral	procedentes da literatura popular oral galega		0.97%	0.86%		producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CAA CCEC
LG-B1.5	LGB5.1.2 - Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura.	X 1.39%	X 0.86%	X 0.76%	0.8 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CCEC
LG-B5.2	LGB5.2.1 - Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, en diferentes soportes.	X 0.97%	X 0.6%	X 0.53%	0.56 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CCEC CD
LG-B5.2	LGB5.2.2 - Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, en diferentes soportes.	X 0.97%	X 0.6%	X 0.53%	0.56 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais.Lista de control/cotexo.	CCL CCEC CD
LG-B5.3	LGB5.3.1 - Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	Distingue: narrativa, poesía e teatro.		X 1.32%	X 1.17%	1.23 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Producións orais. Proba obxectiva.	CCEC
LG-B5.3	LGB5.3.2 - Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	Diferencia algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.		X 0.79%	X 0.7%	0.73 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas.	CCL

							INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase.Producións orais. Proba obxectiva.	
LG-B5.3	LGB5.3.3 - Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	Recoñece e emprega algunhas figuras literarias		X 0.74%	X 0.66%	0.69 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase.Producións orais. Proba obxectiva.	CCL CCEC CAA
LG-B5.3	LGB5.3.4 - Identifica os temas recorrentes na literatura.	Recoñece algúns temas recorrentes na literatura.	X 1.22%	X 0.75%	X 0.67%	0.7 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase.Producións orais. Proba obxectiva.	CCL CCEC
LG-B5.4	LGB5.4.1 - Recria e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.	Compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos.	X 1.42%	X 0.88%	X 0.78%	0.82 %	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Textos escritos. Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL CCEC CSC
LG-B5.5	LGB5.5.1 - Participa activamente en dramatizacións de textos literarios.	Dramatiza textos sinxelos.		X 0.87%	X 0.77%	0.81 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL
LG-B5.6	LGB5.6.1 - Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	Dálle importancia á literatura como vehículo de comunicación e gozo persoal.	X 1.48%	X 0.92%	X 0.81%	0.85 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CSC CCEC
LG-B5.7	LGB5.7.1 - Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e	Fai comparacións de imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas, amosando respecto cos da cultura galega,		X 0.7%	X 0.62%	0.65 %	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Observación	CSC CCEC

	respecto.						sistemática. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos. Proba obxectiva.	
LG-B5.7	LG-B5.7.1 - Aмоса curiosidade por coñecer outras costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	Interésase polo coñecemento doutras costumes, valorando a diversidade cultural.	X 1.2%	X 0.74%	X 0.66%	0.69 %	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Análise das producións dos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Observación sistemática. Caderno de clase. Producións orais. Textos escritos.</p>	CSC CCEC

**Concreci3ns metodol3gicas
que require a materia**

Traballárase de xeito competencial na aula e o alumno adquire un maior grao de protagonismo.

Os alumnos han de iniciarse na utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade. Necesitamos dotar o alumnado de ferramentas para que poidan desenvolverse en múltiples contextos dominando a lingua oral e escrita de forma funcional.

Debemos ter en conta que cada alumno parte dunhas fortalezas individuais que hai que seguir desenvolvendo. Estas fortalezas axudarannos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas a realizar estarán pensadas dende a **teoría das Intelixencias Múltiples** como posibilidade para que todo o alumnado chegue a comprender aqueles contidos que necesita adquirir para alcanzar os obxectivos de aprendizaxe que pretendemos.

Nesta área os alumnos iníciáanse no desenvolvemento das habilidades da linguaxe, por iso, deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o **traballo en grupo colaborador** como unha forma de adestrar a capacidade empática de poñerse no lugar doutras persoas e saber expresar en función do contexto e a intención comunicativa o que pode suceder en situacións reais e cotiás.

Os contidos da área de Lingua Galega están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados a **contexto real**. Será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e se poida aplicar a proxectos reais próximos ao alumnado.

Materiais e recursos didáticos

- A máis do material funxible común (cadernos, rotuladores, ceras, regras, escuadra, cartabón , empregaremos:
- Como material de apoio e información o libro do alumno nas diferentes áreas.
- Dicionarios varios: de sinónimos e antónimos, enciclopédicos para procura de información.
- Fichas de reforzo, fichas de ampliación, fichas de comprensión lectora, Fichas de avaliación.
- Libros de información variada segundo o tema a tratar.
- A prensa , como texto de traballo nas áreas de lingua e como base de análise dende educación para a cidadanía sobre todo relacionado co desenvolvemento social das persoas.
- Libros de lectura ,procurando englobar todo tipo de texto : narrativo,poético, informativo....
- Libro dixital.
- CD audio do libro do alumno: audición dá lectura inicial e outros textos.
- Recursos fotocopiabes, con actividades de reforzo, ampliación e avaliación. Ditados: proposta de ditados para cada unha das regras ortográficas con diferente nivel de dificultade e cadro de autoevaluación.
- Comprensións lectora e oral con fichas de avaliación.
- Plan lector: recomendación de nove libros cos seus correspondentes proxectos de animación á lectura e Taller de escritura para cada uns dous libros recomendados, accesible a través da web de Anaya Infantil e Xuvenil www.leerenelaula.com/planlector/
- Caderno complementario ao libro do alumno e cadernos de Ortografía, Ditados,

Redacción, Caligrafía e Comprensión lectora.

- Libro dixital: cos contidos dá unidade podar reforzar ou ampliar a través das actividades interactivas que se propoñen na contorna dixital.
- Bingo ortográfico (II): unha proposta lúdica para traballar as regras ortográficas.
- Póster de regras ortográficas e póster das tres conxugacións verbais en modos indicativo e subxuntivo.

- **Potenciaremos as TICS empregando os seguintes recursos:**

- Taboleiro dixital.
- Os ordenadores da aula de informática
- CD-ROM de recursos didácticos
- CD de audio ditados e lecturas
- Emprego de aplicacións : java-clic,tuxmath,...
- CD de actividades e xogos educativos interactivos de reforzo e ampliación
- Consulta de páxinas webs buscando información ou apoiando explicacións.

Avaliación da área

**Deseño da avaliación inicial e medidas
individuais ou colectivas que se poidan adoptar
como consecuencia dos seus resultados**

A avaliación inicial será feita durante o mes de setembro e a primeira semana de outubro, se fose necesario.

A proba consistirá en pasar pequenos test, observación na aula, actividades espaciais e postas en común co fin de coñecer o nivel de coñecementos dos alumnos.

No caso de atopar en algún alumno dificultades importantes convocariamos os pais para informarlles do problema e das solucións que aportariamos os mesmos.

O Departamento de Orientación co fin de previr e detectar as dificultades que poidan ter os alumnos de nova incorporación ao centro, aplicará unha serie de probas nos dous primeiros meses do curso.

Unha vez realizadas as probas de avaliación inicial e estudadas as mesmas, modificaremos a programación co fin de iniciar o proceso educativo tendo en conta os coñecementos que realmente teñen os alumnos, e tendermos en conta os resultados a hora de facer os agrupamentos e deseñar as actividades. O departamento de Orientación organizará os apoios tanto dos profesores especialistas (P.T. e A.L.) así como do profesorado non especialista que vaia a apoiar os alumnos con dificultades de aprendizaxe

PROBA DE AVALIACIÓN INICIAL:

1 Le o seguinte texto e, despois, resolve as cuestións que se formulan sobre el.

Pipa, sentada no sofá, púxose a discorrer como faría para aprender a lingua do seu avó.

Non debía de ser nada doado.

Como farían os papás para o entenderen e el para saber o que eles lle dicían?

Porque os papás e o avó se entendían moi ben e conversaban deseguido.

«Débeo de saber Tarnas», cavilou.

E púxose moi contenta. Posiblemente Tarnas sabía atopar solucións a moitas cousas.

—Oe, Tarnas.

—Dime.

—Por que os papás e o avó se entenden tan ben? Non falan igual.

—Porque son bilingües.

A contestación deixouna desconcertada.

—Que é ser bilingüe? —preguntou.

Tarnas aproveitou aquela ocasión para portarse un pouco mal. Era moi rebuldeira.

—Pois terás que mirar no dicionario.

Helena Villar, *O avó de Pipa*, Bruño (adaptación)

Cando conversaban o avó e os pais de Pipa, facíanno no mesmo idioma? Cita a oración ou as oracións coas que iso se expresa.

Que solución lle deu Tarnas á pregunta de Pipa?

Que significa a palabra *bilingüe* ?

Coñeces algún caso parecido ao dos papás de Pipa? Cóntao.

---

2 Busca no texto e escribe:

- dúas palabras agudas con acento gráfico: _____, _____ ;
- dúas palabras graves sen acento gráfico: _____; _____ ;
- unha palabra esdrúxula: _____ ;
- dúas palabras monosílabas: _____; _____ ;

3 Busca na lista que hai a continuación un sinónimo para cada unha das seguintes palabras e escribe en cada recadro o número do sinónimo que corresponda:

☐ lingua	☐ doado	☐ desconcertada	☐ rebuldeira
1 concerto	3 difícil	5 sincera	7 bilingüe
2 idioma	4 enredante	6 confundida	8 fácil

4 Busca no texto unha oración enunciativa afirmativa e outra interrogativa e escríbeas:

---

5 Di en que conxugación e en que tempo están os seguintes verbos. Repara no modelo:

Conversaban → 1.ª conxugación, pasado

- Sabía → _____
- Falan → _____
- Preguntou → _____
- Terás → _____

6 Busca no texto e escribe:

Dous pronomes persoais: _____, _____;

Dous artigos: _____, _____;

Un determinante demostrativo: _____;

Un determinante posesivo: _____.

7 Ditado:

Unha vez realizada a avaliación inicial, modificarase a programación para adaptala aos coñecementos e características dos nosos alumnos.

Instrumentos de avaliación

CUESTIONARIO DE AVALIACIÓN INICIAL:

- Datos persoais do alumno (Nome, dirección, nome dos pais, teléfono de contacto, e-mail, persoa coa que pasa a maior parte do tempo, actividades extracurriculares).
- Elementos máis destacados da personalidade do alumno.
- Agrupacións nas que traballa mellor.
- Tipo de actividades máis apropiadas.

INFORME INDIVIDUALIZADO DO ALUMNO

OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA:

- Escala de observación.
- Lista de control/cotexo
- Rexistro anecdótico persoal.

ANÁLISE DAS PRODUCIÓNS DOS ALUMNOS:

- Resumos.
- Traballos de aplicación e síntese.
- Caderno de clase.
- Textos escritos.
- Producións orais.

INTERCAMBIOS ORAIS COS ALUMNOS:

- Diálogo.
- Entrevista.
- Postas en común.
- Asembleas.

PROBAS ESPECÍFICAS:

- Probas obxectivas.
- Probas abertas.
- Exposición dun tema.
- Resolución de exercicios.

FOLLA DE (AUTO)AVALIACIÓN DO CADERNO:

- Copiou o título e os obxectivos do tema.
- Fixo todos os exercicios.
- Corrixiu todos os exercicios.
- Escribe con letra clara.
- Escribe os exercicios un a continuación do outro sen deixar espazos en branco.
- Deixa marxe ao escribir.
- Colorea os debuxos.

CADRO DE INCIDENCIAS:

Dentro e fose da aula o alumno/a mostra unha actitude positiva e respectuosa cara a:

- O mestre.
- Os seus compañeiros.
- As actividades de clase.

- Os materiais (tanto os propios como os dos compañeiros ou os do centro).
- Os horarios.
- As normas da aula.
- As normas do centro recollidas no Plan de Convivencia do centro.

INFORMES DE AVALIACIÓN PARA OS PAIS:

- Boletín informativo Trimestral.
- Informe elaborado polo titor.

Criterios de Promoción

En cada avaliación e ao finalizar o curso e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente tomará as decisións correspondentes sobre a promoción de cada alumno e alumna aténdose ao carácter global da avaliación do alumnado e tendo como referentes os criterios de avaliación e cualificación da área onde veñen definidos

os Indicadores mínimos de logro correspondiente a cada estándar **para superar a área**, segundo a información proporcionada polo profesor titor.

Para elo teremos en conta o peso das ferramentas do traballo competencial, das probas de avaliación e das evidencias dos estándares de aprendizaxe.

Criterios de cualificación

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN L. GALEGA			
Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas na unidade	ata un 60%	ata un 50%	<ul style="list-style-type: none"> • Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade e ao final do trimestre
Resultado da aplicación das normas ortográficas		ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Ortografía
Realización do traballo na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Realización adecuada do traballo • Organización dos materiais • Presentación do caderno 	ata un 20%	ata un 20%	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno • Rexistro de actividades da clase • Rexistro de organización de materiais • Preguntas orais
Realización do traballo na casa: Deberes e traballos específicos	ata un 10%	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de entrega de deberes no tempo • Puntuación de corrección dos deberes
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none"> • Escoita • Participación • Esfuerzo • Colaboración 	ata un 10%	ata un 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistro de participación • Rexistro de actitude na aula • Rexistro da valoración do esforzo

AVALIACIÓN DO PROCESO EDUCATIVO

Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente

Indicadores de logro do proceso de ensino:

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

Indicadores de logro da práctica docente:

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
3. Ofrécense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrécense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

**Mecanismos de revisión, avaliación e
modificación das programacións didácticas en
relación cos resultados académicos e procesos
de mellora**

Periodicidade de revisión da programación:

A programación debe de ser algo vivo e que sempre este en continua revisión de xeito que no proceso da súa posta en práctica e como resultado da retroalimentación podamos ir adaptándoa as necesidades dos alumnos e as súas inquiredanzas.

Como resultado da continua revisión da mesma debemos o longo do curso ir modificándoa.

Debemos ter en conta os resultados das avaliacións dos alumnos de 3º (avaliación individualizada) e de 6º (avaliación final individualizada) xa que os resultados, unha vez estudados, serviran para mellorar o proceso educativo do centro, o indicarnos as carencias e virtudes da planificación e programación no noso centro. O documento a utilizar será a “Guía de intervención para a mellora elaborada a partir da análise dos resultados da avaliación individualizada de 3º de Educación Primaria”.

De xeito xa predeterminado o final de cada trimestre, e o finalizar o curso, podemos pasar un test para reflexionar sobre a adecuación da programación e dependendo do resultado tamén podemos facer unha reflexión sobre a mesma co fin de perseguir a súa mellora.

Test para aplicar:	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das				

unidades, temas ou proxectos.					
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.					
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.					
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.					
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.					
8. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o nivel.					
8. Adecuación da secuencia de traballo na aula.					
9. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.					
10. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).					
11. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.					
12. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.					
13. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.					
14. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dos estándares non alcanzados.					
15. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación.					
16. Adecuación dos instrumentos de avaliación aos estándares.					
17. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.					
18. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.					
19. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.					
20. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.					
21. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.					
22. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.					
23. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.					
24. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.					

Observacións:

Medidas de atención á diversidade

Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso axeitado, de conformidade co disposto nos artigos 71 a 79 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

E importante salientar que os profesores deben garantir que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexeráse polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non - discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

A identificación e valoración do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e, de ser o caso, a intervención educativa derivada desa valoración, forma máis temperá posible, para iso durante o mes de setembro e outubro o Departamento de Orientación realizará as avaliacións iniciais a todos os alumnos de 1º e aqueles outros que se incorporen o noso centro, ademais os titores que o facer as avaliacións iniciais detecten algún problema no seus alumnos solicitarán a intervención do Departamento de Orientación co fin de valorar a ese alumnos.

O Departamento de Orientación establecerá mediante o “Plan Anual de Atención a Diversidade” e o “Plan Anual do Departamento de Orientación” as medidas necesarias para conseguir a mellor atención os alumnos do noso centro.

O Departamento de Orientación asesorará os profesores na elaboración das “adaptacións significativas dos elementos do currículo”, estas adaptacións se realizarán buscando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave, e a avaliación continua e a promoción tomarán como referente os elementos fixados nas devanditas adaptacións.

Sen prexuízo da permanencia durante un curso máis na etapa, prevista no artigo 20.2 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, a escolarización do alumnado con necesidades educativas especiais na etapa de educación primaria nos centros docentes ordinarios poderá prolongarse un ano máis, sempre que iso favoreza a súa integración socioeducativa.

A escolarización do alumnado con altas capacidades intelectuais, identificado como tal segundo o procedemento e nos termos que estableza a consellería competente en materia de educación, flexibilizarase nos termos que determine a normativa vixente. Esta flexibilización poderá incluír tanto a impartición de contidos e a adquisición de competencias propias de cursos

superiores como a ampliación de contidos e competencias do curso corrente, así como outras medidas.

Os plans de actuación, así como os programas de enriquecemento curricular adecuados ás necesidades do alumnado con altas capacidades intelectuais, que lle corresponde adoptar á consellería competente en materia de educación, permitirán desenvolver ao máximo as capacidades deste alumnado e terán en consideración o seu ritmo e o estilo de aprendizaxe, así como o daquel alumnado especialmente motivado pola aprendizaxe.

A escolarización do alumnado que se incorpore de xeito tardío ao sistema educativo, ao que se refire o artigo 78 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, realizarase atendendo ás súas circunstancias, aos seus coñecementos, á súa idade e ao seu historial académico. Quen presente un desfasamento no seu nivel de competencia curricular de máis de dous anos poderá ser escolarizado no curso inferior ao que lle correspondería por idade. No caso de superar ese desfasamento, incorporárase ao curso correspondente á súa idade.

Para o alumnado que se incorpore de xeito tardío ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfasamento e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

Concreción dos elementos transversais que se traballarán a longo do curso

O actual currículo da Educación Primaria, no seu Art. 11, cita os elementos transversais como contidos socialmente valiosos que a nivel educativo pertencen a unha área concreta, e traballase de forma relacionada en todas elas. Estes elementos transversais que se deben traballar ao longo do curso son:

- A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional.
- A calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non discriminación por razón de discapacidade, etc.
- Os valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato y non discriminación.

- A prevención e resolución pacífica de conflitos en tódolos ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, ... entre outros.
- El desenvolto sostible e o medio ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e a comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.
- espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza en un mesmo e o sentido crítico.
- A seguridade viaria e a prevención dos accidentes de tráfico, xa sexa en calidade de peón o peona, persoa viaxeira e persoa condutora de bicicletas.

Durante o curso escolar celebraranse, como mínimo, as seguintes conmemoracións:

- 20 de novembro de 2017: Día Universal da Infancia.
- 25 de novembro de 2017: Día Internacional contra a Violencia de Xénero.
- Do 1 ao 11 de decembro de 2017: conmemoración da Constitución e do Estatuto de autonomía de Galicia.
- 3 de decembro de 2017: Día Internacional das Persoas con Discapacidade.
- 10 de decembro de 2017: Día da Declaración Universal dos Dereitos Humanos.

- 30 de xaneiro de 2018: Día Escolar da non Violencia e da Paz.
- 8 de marzo de 2018: Día Internacional da Muller. – 15 de marzo de 2018: Día Mundial dos Dereitos do Consumidor.
- Do 5 ao 9 de marzo de 2018: Semana da Prensa. Un día desta semana traballárase na aula con xornais.
- 7 de abril de 2018: Día Mundial da Saúde.
- Entre o 23 e o 27 de abril de 2018: Semana do libro.
- 9 de maio de 2018: Día de Europa.
- Do 14 ao 18 de maio de 2018: Semana das Letras Galegas.
- 5 de xuño de 2018: Día Mundial do Ambiente.

Actividades Complementarias e Extraescolares

O alumnado do Nivel II participará en todas as actividades adecuadas ao seu nivel propostas polo Equipo de Dinamización Lingüística e por todas aquelas actividades propostas pola Vicedirección do Centro.

ACTIVIDADES QUE SE CELEBRARÁN NO CENTRO:

Pendiente da programación do Centro.